РЕСПУБЛИКА ҒАЛЛАКОРЛАРИНИНГ КАТТА ҒАЛАБАСИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 135 (3873). | Жума, 12 июль 1968 йил. | Баҳоси 2 тийин.

УЛКАН ЗАФАР

Ўзбекистон колхоз ва совхозлари партия XXIII съездининг, КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март ва 1966 йил май Пленумларининг қарорларини амалга ошира бориб ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, катта меҳнат ғалабасига эришдилар — ғалла тайёрлаш планини анча ошириб бажардилар. Давлат омборларига 323 минг тоннадан кўп бошоқли дон экинлари тўкилди — план 165 процент бажарилди. Бу — ўтган йилнинг шу вақтигача тайёрланганидан 280 минг тонна ва энг кўп ҳосил олинган 1964 йилдагига нисбатан 35 минг тонна ортиқдир. Давлатга пландан ташқари харид қилиш йўли билан 141 минг тоннадан кўпроқ буғдой ва арпа сотилди.

1969 йилда ҳосил етиштириш учун уруғлик жамғариб қўйиш плани бажарилди. Колхоз ва совхозларнинг уруғлик фондига 111,5 минг тонна буғдой ва арпа тўкилди.

Республикадаги барча асосий ғаллакор областлар ҳосил ўрим-йиғими ва давлатга ғалла топширишни уюшқоқлик билан давом эттирмоқдалар.

Самарқанд области давлатга 99,5 минг тонна (планнинг 168,70 проценти миқдорида), Қашқадарё области 83,7 минг тонна ёки 164 процент, Сирдарё области 72,4 минг тонна ёки 132 процент, Тошкент области 36,5 минг тонна ёки 158 процент, Сурхондарё области 13 минг тонна ёки планнинг 164 проценти миқдорида дон топширди. Фарғона, Андижон, Наманган ва Бухоро областлари ҳам давлатга пландан ташқари дон сотмоқдалар.

Бу муваффақиятлар КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг катта ёрдами туфайли, колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларининг фидокорона меҳнати туфайли, республиканинг барча областлари ва районларида дон хўжалигини бутун чоралар билан ривожлантириш учун, 1968 йилда етиштириладиган дон миқдорини энг юқори ҳосилли 1964 йилги даражага етказиш учун юриш эълон қилган партия ташкилотларининг кундалик ташкилотчилик ва сиёсий ишлари туфайли қўлга киритилди.

Ўзбекистон ССР ғалла маҳсулотлари ва омихта ем саноати министрлигининг тайёрлов пунктлари янги дон ҳосилини қабул қилиб олишни яхши уюштирдилар. Республика автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги автобазаларининг ходимлари, шунингдек Туркистон ҳарбий округининг автомобиль бўлинмалари донни ташиб олишда жуда катта ёрдам бердилар.

Ғаллани ўриб-йиғиб олиш ва тайёрлаш давом этмоқда.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари бошоқли дон экинлари ва шолининг бутун ҳосилини қисқа муддатларда ва сира нобуд қилмай йиғиштириб олиш, бу йил давлатга камида 40 миллион пуд дон сотиш, ўзларини уруғлик билан тўла таъминлаш ҳамда ем фондларини жамғариб қўйишга қатъий бел боғлаганлар.

СУВЧИ ВА МЕХАНИЗАТОР

Шу кунларда далаларнинг файзи ўзгача. Поёнсиз пайкалларда денгиздай чайқалиб турган ғўзалар деҳқон меҳнатининг илк натижаси. Ғўзаларни шундай қилиб олиш учун қанча-қанча тер тўкилди, курашилди. Баҳорнинг серёғин кунлари, ногоҳон тушган дўл, юракларни арзиқтирувчи сел ҳали эсимизда. Кечагина ердан униб чиққан мурғак ғўзалар дўл ва сел тагида қолганди. Тупроқ захлаб кетиб, илдизи лат еган эди. Шунда ҳам деҳқонлар табиат билан мардонавор олишдилар, кун сайин экинларини яхшилаб олиш учун курашдилар.

Бугун деҳқон юзида табассум. Ғўзаси шоналаб, гулламоқда. Далаларни оралаганда иликка кўсак урилади. Демак, деҳқон ғўзасини етказиб олган. Лекин у ҳали хотиржам эмас, ҳар туп ғўзани ўғитга, сувга қондириш ҳаракатида. Тунларни бедор ўтказади, саратон жазирамасига бардош беради. Унинг нияти бу йил катта. Беш йилликнинг учинчи йилини кувончли натижалар билан якунламоқчи.

Тошкент билан Янгийўл ўртасидаги Свердлов номли колхоз миришкорлари ҳам ҳар кун, ҳар соатни баракали меҳнат қилиш билан якунламоқдалар. Колхоз далаларида бўлсангиз, гуллаб кўсаклаётган ғўзаларни кўрасиз. Мўл ҳосил учун курашда Исом Эрназаров бошлиқ звено олдинги сафда кетмоқда. Уста сувчи Шоёқуб Акбаров ғўза томирларига ҳаётбахш сувни сингдирмоқда. Ҳозирги кунда даланинг асосий шунқорлари сувчилар ва механизаторлар бўлиб қолди. Улар эртадан-кечгача пайкал оралайдилар, ҳар туп ғўзанинг серҳосил қилиб ўстириш учун курашадилар. Суратда: механизатор-звено бошлиғи И. Эрназаров, ўртада шу звено далаларининг кўриниши, ўнгда эса миришкор сувчи Шоёқуб ота Акбаров.

А. Абалян фотолари.

БИРИ-БИРИГА ДЎСТ, ҲАМКОР

Мана, бир неча кундирки, мусобақадош Сирдарё области пахтакорларининг вакиллари областимиз колхоз ва совхозларида беш йилликнинг учинчи йили учун олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини кўздан кечирмоқдалар. Улар ҳамма районлар, колхоз ва совхозларда бўлдилар. Бу йилги шароитда ҳосил учун кураш, ғўза парвариши қандай бораётганлиги билан танишдилар. Илғор хўжаликларнинг ибратли ишларидан мамнун бўлдилар, айрим хўжаликлардаги аҳвол, ишнинг ташкил этилиши ва ҳосил учун курашда йўл қўйилаётган камчилик ва нуқсонлар уларни ранжитди. Бундай колхоз ва совхозларда мусобақадошларимиз дўстона маслаҳат бердилар ва камчиликларни тузатиш юзасидан қимматли таклиф ва тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Бу йил қишлоқ хўжалиги учун бирмунча оғир йил бўлди. Табиий офат, об-ҳаво қийинчиликлари, айниқса пахтачиликда мураккаб шароитни вужудга келтирди. Кўпчилик хўжаликларда чигитни икки-уч мартадан экишга тўғри келди. Ўт ўсиб, ҳосил тақдирига бирмунча хавф солди. Ғўза яхши ривожланмади. Қишлоқ хўжалик зараркунандалари кўпая бошлади. Кўчатларнинг ривожланиши турли хил бўлиб, ҳар қайси пайкалда ҳар хил аҳволни, яъни яхши ривожланаётган ва эндигина ердан ниш уриб чиқаётган ёки ўртача ўсаётган ғўзаларни кўриш мумкин эди. Шундай вазиятда ҳар бир деҳқон, раҳбар ходим ва қишлоқ хўжалиги мутахассисидан ишда юксак маҳорат кўрсатиш, шижоат билан меҳнат қилиш, қийинчиликларни тез ва мардона енгиш талаб қилинар эди.

Азамат пахтакорларимиз бутун куч ва ғайратларини, тажриба ва маҳоратларини, машина, техника воситаларини ҳосил учун курашга сафарбар қилдилар. Каттадан-кичик ҳамманинг ўрни далада — пахтазорда бўлди. Кечаю-кундуз қизғин ва фидокорона меҳнат жўш урди. Ана шу кураш, уюшқоқлик билан олиб борилган иш, қийинчиликларни мардонавор енгиш натижасида деярлик ҳамма ерда кўчатларни сақлаб қолишга эришилди.

Пахтаорол районининг қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари Оққўрғон райони билан бир неча йилдан буён мусобақалашмоқдалар. Уларнинг вакиллари дала ишларини синчиклаб кўздан кечирдилар. Ҳамза номли, «Озод», «Заря коммунизма» колхозлари, «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози пахтакорларининг табиий қийинчиликларни енгиб гектарларда кўчатнинг нормал бўлишини таъминлаганликлари, кўпгина майдонларда ғўза гуллаб, айрим кўчатларда дастлабки ҳосил нишоналари — кўсаклар пайдо бўлганидан, далада фидокорона меҳнат қизғин давом этаётганлигидан ғоят хурсанд бўлдилар. Улар бу хўжаликларнинг яхши тажрибаларини ўрганиш билан бирга, қимматли маслаҳатлар ҳам бердилар. Бундан кейинги қилинадиган ишлар ҳақида бир фикрга келишиб олдилар. Лекин Оққўрғон районининг баъзи колхоз ва совхозларида шу кунларда қилиниши лозим бўлган ғоят муҳим иш, тадбир ва чоралар кечиктириб юборилмоқда. Ҳаво исиб кетган ҳозирги пайтда сувчиларнинг роли ғоят каттадир. Улар сув талаб ғўзаларни вақти-соатида суғориб, бирон тупни ҳам чанқатиб қўймасликлари, ҳосил тугунчалари, шона ва гулнинг тўла сақланиб қолиши учун курашишлари керак. Афсуски, Карл Маркс номли колхозда суғориш тартиби бузилмоқда, ҳали ўтдан тозаланмаган пайкаллар бор. Культивация сифатсиз ўтказиляпти.

Шу райондаги Сегизбоев номли, «Оққўрғон», «Коммунизм» совхозларида ҳам текшириш вақтида кўпгина камчилик ва нуқсонлар содир бўлди. Бу совхозларда суғориш билан культивация ўртасида катта узилиш бўлмоқда. Сувчиларнинг иши назорат қилинмайди. Чанқаб қолган ғўзалар бор.

Мусобақадошларимиз Янгийўл, Ўрта Чирчиқ, Бекобод, Бўка ва бошқа районларда ҳам ғўза парвариши қандай олиб борилаётганлиги билан танишдилар. Янгийўл районидаги колхозларда ғўзани суғориш кечиктириб юборилмоқда. Бунга ҳеч қандай асос йўқ. Чунки ариқ ва каналларда сув тўла оқиб ётибди. Лекин сувчилар етарли эмас. Бунинг устига мавжуд сувчиларга зарур шароит яратиб берилмаган. Бундай аҳвол Карл Маркс номли ва бошқа колхозларда ҳам содир бўляпти.

Яхши одат ва традицияга айланиб кетган ўзаро социалистик мусобақа ҳар бир хўжалик ва район учун катта фойда бермоқда. Мусобақадошлар бир-бирларининг ишларини текширадилар, кўздан кечирадилар. Бири-бирига дўст, ҳамкор ва мададкор дегандек, икки областнинг пахтакорлари бу вақт ичида яхши тажрибаларни ўртоқлашадилар. Янги режалар тўғрисида маслаҳатлашиб оладилар. Умумий ишимиз ва юксалишимиз йўлидаги камчилик ва нуқсонларни қандай қилиб тузатиш тадбирларини белгилаб оладилар. Бу гал ҳам ана шундай қилинди. Сирдарёлик уста пахтакорлар колхоз ва совхозларда ғўза парваришини кучайтириш юзасидан қимматли маслаҳатлар бердилар. Областимиз пахтакорлари уларнинг дўстона ёрдамлари ва маслаҳатлари учун чин қалбдан миннатдор бўлиб, ўз дилларидаги энг яхши ният ва истакларини изҳор этмоқдалар.

Июлнинг ярми ўтиб бормоқда. Хирмон кўтарадиган вақтларга оз қолди. Куздаги қувончимиз, меҳнатимиз маҳсули ва хирмонимиз шу кунлардаги ғайрат ва шижоатимизга, меҳнатимизга боғлиқ эканлигини бир минут ҳам унутмайлик. Ғайрат ва шижоатни, уюшқоқлик ва маҳоратни ҳеч бўшаштирмайлик. Ғўзаларни яхши парвариш қилиб, тезда ҳосилга киритиб олиш, бирон тупни ҳам чанқатиб қўймай, шонага шона, гулга гул қўшайлик. Шу кунларда сувчининг иши масъулиятли ва шарафлидир. Ҳосил тақдири унинг меҳнатига боғлиқ.

Мусобақадош Сирдарё области пахтакорларининг дўстона маслаҳатлари ва ёрдамларига ҳамма ерда амал қилайлик. Ғўза парваришини юқори сифатли ўтказайлик. 356 минг тонналик юксак социалистик мажбуриятимизнинг бажарилиши учун ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилайлик.

А. Н. КОСИГИН ШВЕЦИЯГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Швеция ҳукуматининг таклифига биноан СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 11 июлда расмий визит билан Москвадан Стокгольмга жўнаб кетди.

Совет ҳукуматининг бошлиғи билан биргаликда Швецияга Озарбайжон ССР Министрлар Советининг раиси Э. Н. Алихонов, Туркманистон ССР Министрлар Советининг раиси М. Гапуров, СССР Ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, шунингдек СССР ташқи ишлар министрлиги бўлимларининг мудирлари Н. Д. Белохвостиков, Л. М. Замятин, Ф. Ф. Молочковлар ҳам жўнаб кетдилар. (ТАСС).

* * *

СТОКГОЛЬМ, 11 июль. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва унинг ҳамроҳлари Швеция ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан бугун бу ерга келди.

ЯНА ҲАМ ЯХШИРОҚ ИШЛАШ КЕРАК

Оққўрғон районидаги колхоз ва совхозларда ишлаб турган колхозчилар, совхоз ишчилари, агрономлар, қишлоқ хўжалик мутахассислари билан, улар амалга ошираётган ишлар билан танишдик. Райондаги обод жойларни, ёдгорликларни, гўзаллашиб бораётган қишлоқларни кўрдик. Пахтакорлар учун бу йил ниҳоят қийин ва жуда мураккаб бўлди. Аммо, Тошкент областидагина эмас, республикамизда донг чиқарган Оққўрғон район пахтакорлари зўр уюшқоқлик билан сира иккиланмай, мардонавор ишлаб юз берган қийинчиликларни енгиб 80 минг тонналик «оқ олтин» хирмони учун комил ишонч билан ишлаётганликларини кўриб қувондик. Бу ерда ажойиб одамлар бор экан. Улар қалб кўрини тўкиб меҳр-муҳаббат билан меҳнат қилаётганликларини, кенг майдонлардаги пахтазорлар, яхши кўсаклаб чеканка қилиш даражасига етиб қолган ғўзалар яққол кўрсатиб турибди. Бу пахталар Тошкент суръатини, Оққўрғоннинг пешқадамлигини сақлаб қоламиз, қўлдан бермаймиз дегандай туюлади.

Асосий пахта майдонларда ғўзани бу йилги шароитда нормал даражага етиб қолганининг сири нимада? Оққўрғонликлар бунга қандай эришганлар. Ҳамид Олимжон номли, «Москва», Охунбобоев номли, «Озод» Ҳамза номли, Димитров номли ва бир қатор колхозлар, совхозларнинг бўлимларида бир текис нормал ривожланаётган ғўзалар кишини қувонтиради. Бу хўжаликларда бугун-эрта чеканкани бошласа бўладиган пайкаллар бор.

Биз хўжаликларда бўлганимизда кўпгина механизаторлар бошлиқ звенолар иши билан, оддий колхозчилар, сувчилар иши билан танишдик. Уларнинг қандай ҳақ олишларини, ишни қай тусда ташкил этганликларини билиб олдик. Колхозларда ҳам, совхозларда ҳам ҳар бир киши маълум иш жойига эга эканлигини кўрдик. Бу одамларнинг шахсий жавобгарлигини оширган. Умуман ҳар ерда ишни моддий рағбатлантиришга қаратиб уюштирилгани ўзининг ижобий натижасини берган.

Маълумки, ҳозир деҳқончиликда ҳал қилувчи киши механизатор. Шунинг учун механизатор бошлиқ звенолар тузилганлиги ғўзани сифатли парвариш қилишда яхши натижалар бераяпти. Охунбобоев номли колхоздан А. Саматоев, «Озод» колхозидан Чинпўлат Пардабоев бошлиқ звеноларда ғўзани сифатли ва ўз вақтида культивация қилинаётганини кўриб қувондик. Бундай моҳир звено бошлиқлари районда кўп. Колхоз ва совхозларда механизаторларнинг роли ва масъулияти оширилгани бизга жуда маъқул бўлди. Райондаги кўпчилик майдонларда ҳосилдорликни ошиб бораётгани, пахтанинг қисқа муддатда териб олинаётгани звеноларда ишнинг пухта ташкил этилганидандир. Бизда шундай таассурот қолди. Биз шу фикрни алоҳида қайд қилиб ўтишни истар эдик. Райондаги хўжаликларда 611 та механизаторлар бошлиқ звенолар бор. Шундан 96 звенонинг 5 гектардан 10 гектаргача қолоқ ғўзаси бор. Районда ва барча хўжаликларда ғўзаси орқада қолган звенолар ҳисобга олиниб конкрет тадбирлар ишлаб чиқилган ва шунга қараб иш олиб бориляпти. Бу жуда яхши.

Биз ўзаро текшириш вақтида ютуқлар билан бирга камчиликларни ҳам кўрдикки, буларни дўстона айтиб ўтишни истар эдик. Чунки оққўрғонликлар 80 минг тонналик хирмон кўтарамиз, машина билан бултургидан кам пахта термаймиз деб бел боғлаганлар.

Султон Сегизбоев номли совхознинг биринчи бўлимида баъзи ишлар бизни хурсанд қилмади. Ахир бу йил ҳар туп ғўза учун одамлар жон куйдириб ишлаяптилар. Шунга қарамай совхозда кўчат йўқотиляпти. Масалан, Ю. Динченко энг яхши звено бошлиқларидан экан. Аммо унинг бир картасида ғўза чопиқ вақтида нобуд бўлган. Т. Мамашоев бошлиқ звенода эса трактор билан бир талай ғўза эзиб кетилган. Шу звенонинг бир бўлак картасидаги ғўза сувсизликдан ҳатто баргигача тўкила бошлаган. Совхоз бош агрономининг тан олишича, 450 гектар ердаги ғўза ўтдан тозаланмаган.

Учинчи бўлимдаги янги схемада экилган ғўза ниҳоятда сифатсиз культивация қилинган. Шунинг учун ғўза қониб сув ичмаган, культивация саёз, иш органлари нормал ўрнатилмаган.

Бундай аҳволни «Оққўрғон» совхозининг айрим звеноларида ҳам учратдик. Карл Маркс номли колхознинг Р. Эргашев бошлиқ звеносида бир картада ғўза қийғос гуллаб ётибди. Лекин вақтида суғорилмаганидан қовжираб ҳосили тўкилаяпти.

Куйбишев номли колхозда ҳам сувдан фойдаланиш 80 процентдан ошмайди.

Районда планга нисбатан 108 процент сув олиняпти. Фойдаланиш даражаси паст. Барча хўжаликларда мўл ҳосил учун пухта замин ҳозирланган. Шунчалик даражага эриша олган районнинг азамат пахтакорлари ҳозир мавжуд камчиликларни ҳам тез бартараф эта оладилар ва ўзларининг социалистик мажбуриятларини шак-шубҳасиз шараф билан бажарадилар, деб ишонамиз.

А. ЖУМАЕВ,
Сирдарё район халқ контроль комитетининг раиси.

Қ. СИНДОРОВ,
Сирдарё районидаги «Ленинград» колхозининг раиси.

В. ШКОДА,
Сирдарё район ишлаб чиқариш бошқармасининг бош агрономи.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

МУСОБАҚАДОШ сирдарёликларнинг ўзаро текшириш бригадаси аъзоларидан бир группаси ўз зиммаларига олган мажбуриятларини бажаришда қандай ишлаётганликларини текшириш мақсадида Янгийўл районидаги пахта далаларида бўлдилар. Суратда: улар «Қизил Октябрь» колхозининг Собир Искандаров бошлиқ звено ғўзаларини кўздан кечирмоқдалар.

А. Мальцев фотоси.

МУСОБАҚАДОШ СИРДАРЁ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ ҚИММАТЛИ МАСЛАҲАТЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАЙЛИК.

ҒЎЗАНИ ЯХШИ ПАРВАРИШ ҚИЛИБ, ТЕЗРОҚ ҲОСИЛГА КИРИТИБ ОЛАЙЛИК!

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

СИЁСИЙ-ТАРБИЯВИЙ ИШЛАР ЮКСАК САВИЯДА БЎЛСИН

«Ленин йўли» колхози Ўрта Чирчиқ районидаги йирик хўжаликлардан. Бу колхозда ўтган йили ҳар гектаридан 28 центнердан ошириб ҳосил олинди. Хўжаликнинг бошқа соҳаларида ҳам айрим ютуқлар қўлга киритилди. Булар, шубҳасиз, колхозчилар ўртасида партиявий-сиёсий, тарбиявий ишларнинг таъсирчан усуллари кенг қўлланилаётганлиги, моддий рағбатлантириш тадбирлари тўғри амалга оширилаётганлиги самарасидир.

Ҳозирги кунда колхозда 24 та дала шийпони бор. Уларнинг барчаси яхши жиҳозланган. Электр чироқлари, радио билан таъмин этилган. Кўпгина шийпонларда газдан фойдаланилмоқда. Сиёсий ахборотчилар, сиёсий ташкилотчилар тушки дам олиш вақтларида шийпонларда турли темаларда суҳбатлар ўтказмоқдалар. Обиҳаво қийин келган бу йилги шароитда сиёсий ташкилотчиларнинг асосий эътибори илғор тажрибаларни кенг ёритишга қаратилган.

Ўтган йили бир неча звеноларда хосилдорлик колхознинг ўртача даражасидан паст бўлди. Бундай звеноларда ҳосилдорликни колхоз даражасига етказиш пахта етиштиришни кўпайтиришнинг муҳим резервидир. Сиёсий ташкилотчилар ўз суҳбатларида масаланинг ана шу томонига ҳам алоҳида эътибор бермоқдалар.

Райондаги 1-«Оҳангарон» совхозида ҳам сиёсий-тарбиявий ишлар бирмунча дуруст йўлга қўйилди. Айниқса, сиёсий ташкилотчилар фаолияти кучайтирилди. Партия ташкилоти яқинда сиёсий ташкилотчилардан 8 кишининг ҳисоботини эшитди. Уларнинг ишидаги ибратли тажрибалар ўртоқлашилди. Камчиликлар рўй-рост очиб ташланди.

Лекин ҳар икки хўжаликда олиб борилаётган партиявий, сиёсий-тарбиявий ишларда камчиликлар ҳам йўқ эмас. Баъзида сиёсий ахборотчи ва ташкилотчилар расмият учунгина суҳбат ўтказадилар.

— Биз ҳали, — дейди, — «Ленин йўли» колхози партия ташкилотининг секретари М. Ҳамраев, — далада меҳнат қилаётган барча колхозчиларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўла қондираолмаяпмиз. Кўчма магазинлар яхши ишламаяпти. Натижада колхозчи арзимаган нарса учун қимматбаҳо вақтини сарфлаб Тўйтепага қатнашга мажбур бўлади. Биз район матлубот жамиятига 760 нусха китоб ва брошюра учун 500 сўм пул тўлаган эдик. Ҳанузгача у китоблардан дарак йўқ. «Райгаз» раҳбарлари дала шийпонларини газ билан етарли таъминлашга эътибор бермаяптилар.

1-«Оҳангарон» совхозида сиёсий ташкилотчилар ва ахборотчилардан айримлари ўз вазифаларини сидқидилдан бажараётгани йўқ. Улар ўзларига бириктиб қўйилган хонадонларда камдан-кам бўладилар. Совхоз партия ташкилотининг планида оммавий, сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтиришга қаратилган яхши-яхши режалар бор. Бироқ, уларнинг кўпи қоғозда қолиб кетмоқда.

Бундай камчиликлар бошқа хўжаликларда ҳам учраб туради. Партия ташкилотлари агитация ва пропаганда ишларининг юқори савияда ўтиши учун барча воситалардан етарли фойдаланмаяптилар. Ленин номли, Свердлов номли колхозларнинг клублари қачон қараманг қулфлоғлиқ туради. Район маданият бўлими эса бу клубларни ишлатиш йўлида бирон таъсирли чора кўрмаётир. Хўжалик раҳбарлари, колхозчилар, совхоз ишчилари ўртасида камдан-кам суҳбат ўтказадилар. Кўргазмали агитация, шиорлар, плакатлар ҳамма жойда ҳам кўнгилдагидек эмас.

Шунингдек, партия комитетлари ёшлар тарбияси билан ҳам кам шуғулланмоқдалар. Ёшлар мактабни битириб чиққач, уларнинг тақдири билан қизиқмай қўядилар. Ўтган йили райондаги мактабларнинг 10-синфини 3267 бола битириб чиқди. Шулардан 625 ўқувчи институтларга жойлашди, лекин қолган болалар ҳозирги кунда нима иш билан шуғулланаётганлиги маълум эмас. Колхоз, совхоз ва корхоналарнинг раҳбарлари бу масала билан астойдил шуғулланишлари лозим. Бу йил кўплаб бола ўрта мактабларни битириб чиқади. Уларни ўқишга, меҳнат қучоғига узатишда партия ва жамоат ташкилотлари ташкилотчилик қилишлари лозим.

Ҳозир колхоз ва совхозлар комплекс механизациялашган хўжаликларга айланиб қолди. Далаларда малакали, билимдон механизаторлар, агрономлар, зоотехниклар, қурувчилар, боғбонлар меҳнат қилаётир. Оддий колхозчи, сабзавотчи, чорвадорнинг ҳам малакаси ортиб бораётир. Далада меҳнат қилаётганларнинг оладиган иш ҳақлари идорада ишловчилардан кам эмас. Ана шу ҳақиқатни ёшлар ўртасида кенг тушунтириш зарур. Комсомол сафига ёшлар кўпроқ мактаб орқали қабул қилинаётир. Колхоз ва совхоз, саноат корхоналарида ҳам ёшларни комсомол сафига кўплаб қабул қилиш зарур.

Бу йил районда 600 гектар ерга чигит қайта экилди, 1300 гектар ернинг эса оласига экилди. Шу туфайли ҳам гектарлардаги кўчат ўтган йилдагига қараганда анча кам: 79—80 минг тупни ташкил этади. Бундан чиқадиган хулоса шуки, партия ташкилотлари дала ишларини ҳар тарафлама кучайтиришлари, оммани мўл ҳосил етиштиришга сафарбар этишлари лозим. Омма ўртасида сиёсий-тарбиявий, маданий-маиший ишлар қанчалик юксак даражада олиб борилса, белгиланган вазифалар шунчалик муваффақиятли бажарилади.

Х. БОСИТОВ.

Тошкентдаги чарм-галантерея фабрикаси коллективи ўртасида беш йилликнинг учинчи йилини муддатидан илгари бажариш юзасидан социалистик мусобақа тобора авж олаяпти. Муаззам Исмоилова ҳам шулардан бири. Суратда: ўртоқ М. Исмоилова иш устида.

А. Тўраев фотоси.

Мирқосим Мирзааҳмедов Тошкент электр машинасозлиги заводида етти йилдан бери йиғувчи-слесарь бўлиб ишлаб келмоқда. У доим нормани ортиғи билан адо этади. Суратда илғор ишчи М. Мирзааҳмедов пайвандлаш аппарати қисмларини йиғмоқда.

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ

СОЦИАЛИСТИК МИЛЛАТЛАРНИНГ

Буюк мутафаккир ва донишманд В. И. Лениннинг мушоҳада ва фикрлар дунёси теран бўлганидек, илмий мероси ҳам ранг-баранг, ҳар соҳада мукаммалдир. Унинг умуман ижтимоий тараққиёт, хусусан социалистик ва коммунистик қурилишнинг назарияси ҳамда практикасига оид қимматли фикрлари системасида миллатлар, миллий муносабатлар, миллатлар тақдири ва равнақи тўғрисидаги башоратли фикрлари алоҳида ўрин тутади ва айни пайтда муҳим аҳамият касб этади.

В. И. Ленин ижтимоий ҳодиса сифатида миллатлар, миллий муносабатларнинг вужудга келиши ва ривожланиши капитализм даврининг, капиталистик ишлаб чиқариш муносабатларининг муқаррар маҳсули ва кўриниши эканлигини илмий жиҳатдан исботлаб, айни ҳолда капиталистик ижтимоий муносабатларнинг характери, антагонистик мазмуни миллатлар тенглиги, тенг ҳуқуқлиги, миллий алоқа ва муносабатларнинг равнақига имконият бермаслигини ва бу даврда миллатлар ўртасида мазкур тузум туғдирган низо, нифоқ, антагонизм сақланишини назарий жиҳатдан пухта таҳлил қилиб берди. К. Маркснинг «бошқа халқни эзадиган халқ ўзига-ўзи занжир ясайди», Ф. Энгельснинг «бошқа халқни эзадиган халқ озодликка эриша олмайди» деган кўрсатмаларига асосланиб, В. И. Ленин миллатларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқига эга эканлиги тўғрисидаги қоидани илгари сурди ва миллатларнинг амалдаги тенглиги социалистик революция, социалистик қурилиш практикаси, янги ижтимоий муносабатларнинг ғалабаси билан боғлиқ эканлигини кўрсатиб берди.

Турли ва кўп сонли миллатлар ҳамкорлиги, равнақини таъминлаш, аввало уларни ҳар қандай эксплуатация, синфий зулмдан халос этиш, ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ҳаётда уларнинг тенглиги ва тенгҳуқуқлилигини таъминлаш, ўтмишда қолоқ бўлиб келган миллатларни, тараққиётда бирмунча илгари кетган миллатлар даражасига етказиб олиш, миллатлар ўртасида социалистик ижтимоий муносабатлар туғдирган интернационализм принципидаги миллий алоқа ва муносабатларни ривожлантириш асосида амалга оширилди. Социалистик қурилиш йиллари — саноатни индустрлаш, қишлоқ хўжалигини йирик техника асосида юксалтириш, янги социалистик мазмундаги маданиятни барпо этиш—мамлакатимизда социализмни ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ва маънавий жиҳатдан мустаҳкамлаш жараёнида тарихда биринчи бор миллатлар ўртасида социалистик муносабатлар қарор топди, ҳамкорлик алоқалари йўлга қўйилди. Барча йирик ва майда миллат, элатлар эркин ижтимоий иқтисодий, маданий ривожланиш йўлига тушиб олди.

Ҳозирги кунда юздан ортиқ миллат, элатни ихтиёрий бирлаштириб турган улуғвор диёримизнинг дўстона оиласида В. И. Лениннинг: «Биз миллатларнинг ихтиёрий иттифоқини, — бир миллатнинг иккинчи миллат устидан ҳеч қандай зўрлигига йўл қўймайдиган иттифоқини, — истаймиз, мутлақо тўла ишонч, қардошларча бирликни очиқ ва равшан тушуниб олишга, тўла ихтиёрийлик асосидаги келишувга асосланадиган иттифоқини истаймиз» (Асарлар, 30-том, 315-бет) деган буюк башорати ва бу башоратнинг амалдаги исботи, ажойиб натижаларини кўриб турибмиз. Миллий масаланинг бу тарзда муваффақиятли ҳал этилганлиги аввало миллатлар ҳақидаги марксча-ленинча таълимотнинг ва айни пайтда социалистик ижтимоий муносабатларнинг тантанаси ҳамда социализмнинг капитализмдан устунлигини ифодаловчи, кўрсатувчи далилдир.

Жаҳон миқёсида, ижтимоий кучлар тараққиёти системасида социализмнинг етакчи ҳал этувчи куч, факторга айланиб қолганлиги, жаҳон социалистик хўжалик системасининг вужудга келганлиги, мамлакатимизда коммунистик турмуш муваффақиятли суратда қарор топаётганлиги умуман миллатлар, элатлар ўртасидаги муносабатларни тубдан ўзгартишга олиб келганидек, кишилар тарихий бирлигининг янги шакли — социалистик миллатларнинг гуллаб-яшнаши, дўстона алоқаларнинг йўлга қўйилиши ва ривожланишига ҳам реал имкониятлар яратиб бераётир. КПСС Программасида таъкидланганидек, «Социализм шароитида миллатлар равнақ топади, уларнинг суверенитети мустаҳкамланади. Миллатларнинг ўсиши капитализм шароитида бўлгани каби, миллий адоватларни, миллий чекланганлик ва худбинликни кучайтириш йўлидан эмас, балки миллатларнинг бир-бирларига яқинлашуви, қардошларча ўзаро ёрдами ва дўстлиги йўлидан боради» (КПСС Программаси, Т., 1961, 114-бет). Дарҳақиқат, мамлакатимиздаги барча миллатлар, этнографик группаларнинг ҳаёти бир хилда, ягона тарзда — социалистик асосда қайта қурилди ва қайта қурилмоқда. Каттами, кичикми, бундан қатъий назар, ҳамма халқ, миллатларнинг моддий-маънавий эҳтиёжи тенг, бир даражада қондирилмоқда, уларнинг равнақи учун шарт-шароит туғдирилмоқда. Мамлакатимиз миллатлари ягона қардошлик оиласига ҳаётий манфаат — коммунистик қурилиш умумий мақсади йўлида бирлашганлар.

ГЎЗАЛ БИНО СОҲИБЛАРИ

Тез суръатлар билан қад кўтараётган янги-янги гўзал бинолар шаҳримиз ҳуснига ҳусн қўшиб, унинг қиёфасини гулдек очмоқда. 11-баланд иморатлар қурувчи трестга қарашли 17-қурилиш бошқармасининг коллективи ҳам ўз касбдошлари билан бирга бунёдкорлик майдонларида жасорат кўрсатиб ишламоқда. Кўркам ва чиройли уйлар қурилмоқда. Тез ва соз қуришда катта ғалабаларни қўлга киргизишяпти.

Улар ўтган йил якунида трест бўйича биринчи ўринни эгаллашга муяссар бўлишган эди. Меҳнатсевар, аҳил коллектив бу йил ҳам самарали ишламоқда. Бунёдкорлар меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, илғор иш услубларидан кенг фойдаланиш туфайли ойлик топшириқларини муттасил ошириб бажаришга муваффақ бўлмоқдалар.

Буни шу йилнинг ўтган олти ойи давомидаги иш якунида яққол кўрса бўлади. Шу давр ичида ўз кучлари билан 807 минг сўмлик иш бажаришлари керак бўлгани ҳолда 1 миллион 130 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдилар. Бош пудрат бўйича ярим йиллик план миқдори 1 миллион 412 минг сўм белгиланган эди. Илғор коллектив планга қўшимча 487 минг сўмлик қурилиш ишларини бажарди.

Қурилиш бошқармасининг коллективи эришилган ютуқлар билан чекланмай янада катта муваффақиятлар изидан бормоқда. Бинокорлар кунини меҳнатда арзирли туҳфалар билан кутиб олиш мақсадида зиммаларига оширилган мажбурият олишди. Саккиз ойлик планни 1 августгача бажарамиз, дейишмоқда азаматлар. Қурилиш таннархини 1 процентга арзонлаштириш, материалларни тежабтерғаб фойдаланиш ҳисобига 5 тонна металл, 10.000 дона ғишт, 10 кубометр тахта, 5 тонна цемент, рационализаторлик таклифлари ҳисобига 10.000 сўм пулни иқтисод қилиб қолишга аҳд қилишди.

— Шу кунларда коллективимиз бу юксак мажбуриятларни ортиғи билан адо этиш мақсадида мусобақани янада қизитмоқда, — дейди бошқарма бошлиғи Д. Хўжаев, — мусобақадош 1-бошқарма коллективи билан ўзаро тажриба алмашиш бу соҳада бизга қўл келмоқда.

Ҳақиқатан ҳам бошқарма бунёдкорлари ғайрат камарини маҳкам боғлашган. Айниқса, Р. Соатов, Э. Салимов ўртоқлар бошлиқ участкаларда меҳнат қизғин бормоқда. Жуда кўп бригадалар ишда юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Х. Қорабоев, П. Кофтенко, М. Мухаррамов, Ж. Қаюмов бошлиқ бригадалар аъзолари шулар жумласидандир. Бошқарма бинокорларига хайрли ишларида катта-катта муваффақиятлар тилаймиз.

Б. ПЎЛАТОВ.

ЖАҲОНГА МАНЗУР

Компрессор заводи коллективи қўлидан чиқаётган ПК-10 маркали агрегатларни мамлакатимизнинг жуда кўп корхоналари, қурилиш ташкилотларида учратиш мумкин. Айни вақтда бундай компрессорлар қатор чет эл мамлакатлари томонидан ҳам тобора кўпроқ сотиб олинмоқда.

Йил бошидан бери бир қанча чет эл давлатларига ўнлаб шундай машиналар юборилди. Айниқса, Куба кўплаб компрессор харид қилмоқда. Шу кунгача озодлик оролига 22 дона агрегат юборилди. Германия Демократик Республикаси, Вьетнам Демократик Республикаси ва бошқа қардош социалистик лагерь мамлакатлари ҳам ана шундай машиналарни бир нечтадан сотиб олди.

Завод ўз компрессорлари билан қатор халқаро виставкаларда ҳам иштирок этмоқда. Яқинда Чехословакиянинг Брно шаҳрида очиладиган халқаро машиналар кўргазмасига ҳам ПК-10 маркали компрессор намойиш қилиш учун юборилди.

Машинасозлар анча такомиллишган ПР-10 маркали янги компрессор ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар. Бундай агрегатлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш ва йўлга қўйишда мутахассислар қатори жуда кўп ишчилар жонбозлик кўрсатдилар. Ортиқов, Горн, Анохин, Ғозиев, Бондаренко ўртоқлар шулар жумласидандир. Улар шу кунларда ҳам меҳнатда касбдошларига ўрнак бўлмоқдалар. Нормани 120-125 процентдан бажаришяпти ҳамда нуқул сифатли маҳсулот беришмоқда.

Э. ЗОКИРОВ.

БОЛГАРИЯНИНГ ПАХТА ЗАВОДЛАРИГА

ТОШКЕНТДАГИ «Узбекхлопкомаш» заводи Болгариянинг «Тестилни влакна» фирмасидан буюртма олди. Бу фирма республикамиздан биринчи марта 16 та «ОХП-3» установкасини харид қилди. Бу установка машинада терилган пахтани тозалаб беради.

«Тестилни влакна» фирмаси харид қилган совет техникаси ўтган йили республикамизга келиб, ўзбек ҳамкасбларининг машинада терилган пахтани тозалаш тажрибаси билан танишиб кетган болгар мутахассисларининг юксак баҳосига сазовор бўлди.

СОВЕТЛАР ВА ОБОДОНЧИЛИК

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ БЕКОБОД ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ ЎРТОҚ Б. АББОСОВ БИЛАН СУҲБАТИМИЗ «Шаҳар Совети ободонлаштириш соҳасида қандай ишлар олиб боряпти?» деган савол билан бошланди.

— Афсонавий шаҳримиз ўзининг сермазмун тарихига эга, дейди ижроком раиси. — Шаҳримизнинг ҳозирги ҳусн жамоли тўғрисида сўз юритишдан олдин ўтмишига бир назар ташлаб ўтсак, унинг ҳусни ва кўрки кўз олдимизда янада яққолроқ намоён бўлади.

Бир вақтлар Бекобод деганда унда-мунда кўзга чалинадиган қамиш бўғотли уйлардангина иборат кўримсиз бир қишлоқни эслаганмиз. Йиллар ўтди, инсон ақлзаковати, унинг қўли билан мутлақо янги, янги бўлганда ҳам ўз кўркини, жамолини мана-ман деб кўрсатиб турган янги шаҳар, Фарҳод ГЭСи билан, металл заводи билан, цемент комбинати билан республикада қаддини ғоз тутиб турган забардаст шаҳар тикланди.

— Шаҳримизда қурилиш ишлари ҳали меёрига етгани йўқ, — сўзида давом этди ўртоқ Аббосов, — шаҳримизнинг эртанги куни ҳақида қайғуриш бизнинг асосий вазифаларимиздир. Чунки, шаҳримиз қанчалик обод бўлса, кўркам ва янада шинам бўлса, шаҳар аҳолисининг маданий турмуш шароити ҳам, унинг фаровонлиги ҳам юксалиб бораверади. Шунинг учун ҳам шаҳарда хоҳ ижроия комитет йўли билан бўлмасин, хоҳ саноат корхоналари йўли билан бўлмасин янги-янги уй-жойлар ва маданий бинолар қуриш ишига йил сайин катта эътибор бериб келмоқдамиз. Қуйидаги бир мисолни келтириб ўтишнинг ўзи фикримизни исботлайди. Ўтган юбилей йилида капитал маблағ ҳажми 1966 йилга нисбатан 9,9 процент кўп ажратилди. Ёки 1966 йилга нисбатан уй-жой қурилиши учун 16 процент кўп капитал маблағ ажратилди. Ўтган йили шаҳримизнинг ўзида 10301 квадрат метр, шу жумладан шаҳар ижроия комитети йўли билан 5699 квадрат метр уй-жой майдони фойдаланишга топширилди.

Фақат уй-жой қурилиши билангина чегараланиб қолинаётгани йўқ. Шаҳарда савдо тармоқлари ва маданий-маиший хизмат кўрсатиш объектлари қуриш ишлари ҳам кенг кўламда олиб борилмоқда. 1967 йилда битта икки қаватли кооперация уйи ва бешта коттеж қурилди. 400 ўринли кенг экранли кинотеатр, маиший хизмат кўрсатиш уйи, янги универсал магазини, ёзги кинотеатр, музика мактаби ва бошқа қатор маиший ва маданий объектлар бугунги шаҳримиз ҳуснига-ҳусн қўшиб турибди.

Бундан ташқари шаҳар корхоналари, ташкилотлари ва маҳалла комитетларининг маблағлари ва кучлари билан 53 минг квадрат метрдан ортиқ шаҳар кучаларига асфальт ётқизилди, 11,5 минг квадрат метр йўлкалар текислаб қўйилди, 15,5 минг квадрат метр йўл ремонтдан чиқарилди. 8 та автостанция, 5 та болалар спорт майдончалари, чойхона, стадион қуриб меҳнаткашлар ихтиёрига топширилди. 5 та болалар спорт майдончаси, 2 та кинотеатр, 43 савдо точкаси қайта ремонтдан чиқарилди. Шаҳар автостанциясининг территорияси ва 3-автобус парки кўкаламзорлаштирилди. Шаҳар кўчаларига ва йўл чеккаларига 119 минг тупга яқин манзарали дарахт кўчатлари ва 7 мингдан ортиқ гул ўтқазилди.

Шаҳар аҳолисига хизмат кўрсатаётган, уларнинг узоғини яқин қилаётган автобус ва таксилар сони кейинги ойларда анча кўпайди. Ўтган йилга нисбатан бу йил шаҳар меҳнаткашларига қўшимча 16 автобус хизмат қилиб турибди. Шаҳарда янги автобус маршутлари очилди.

Бизда бирор йил йўқки, ўша йили уй-жой биноси ёки савдо тармоғи, ёки маданий-маиший объект қуриб ишга туширилмаган бўлсин. Йил сайин янги-янги савдо ҳамда маданий-маиший объектлар қад кўтармоқда. Масалан, шаҳар бозорида янги саноат моллари магазини ҳамда кафе-минутка биноси очиб берилди. Металл завод территориясидаги колхоз бозорида «Ветерок» магазини очилди. Бу магазин ҳозир хўжалик ва қурилиш материаллари билан савдо қилмоқда. Спорт товарлари билан савдо қиладиган янги махсус магазин ҳам ишга туширилди. Металлурглар учун эса шинам ёзги чойхона қуриб ишга туширилди.

Табиий газ хонадонларга тобора кенг кириб келмоқда. Биргина ўтган йилнинг ўзида планда белгиланганидан ташқари 210 дан ошиқ хонадон газ билан таъминланди. Шаҳар аҳолисини водопровод суви билан таъминлаш учун ҳам бир қатор амалий тадбирлар кўрилди. Бунинг учун катта маблағ ажратилди. Мўлжалдагига нисбатан бир километрга яқин қўшимча водопровод тармоқлари қазиб ишга туширилди.

Бу йилги режаларимиз янада катта. Шаҳримизда 13000 квадрат метр, шу жумладан маҳаллий Совет йўли билан 6000 квадрат метр уй-жой майдони қуриб ишга туширилади. Ҳозир тез ва жадал суръат билан тикланаётган болалар касалхонаси шу йил охиригача фойдаланишга топширилади. Шунингдек, 16-автобаза коллективи ҳам 140 ўринли болалар комбинати қурилишини тугаллаши керак. 100 ўринли автовокзал қурилиши ва темир йўл вокзалини қайта реконструкция қилиш ишлари ҳам яқин кунларда тугалланади.

Шаҳар мактаблари янги ўқув йилигача яна 640 ўринга кенгайтирилади. Ҳозир ҳаммом-кир ювиш комбинати қурилиши бошлаб юборилган. Шунингдек, савдо объектлари ва маиший хизмат кўрсатиш точкаларини ҳам кенгайтириш кўзда тутилмоқда.

Бу йил шаҳримизнинг 19 минг квадрат метрдан ортиқ йўллари ва йўлкаларига асфальт ётқизилади. Бундан ташқари 15 та болалар спорт майдончаси фойдаланишга топширилади. Шаҳримиз кўчаларига кундузги чироқлар ўрнатиляпти.

Ижроия комитет шаҳарни янада ободонлаштириш, соя-салқин дарахтлар билан қопланган боғу бўстонга айлантириш йўлида бундан кейин ҳам тинмай курашади.

ДЕПУТАТЛАР НАЗОРАТИ ОСТИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг саноат доимий комиссиясининг навбатдаги мажлисида республикамизнинг енгил саноати корхоналарида техника тараққиёти қандай амалга оширилаётганлиги муҳокама қилинди. Бу комиссияга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин бошчилик қилмоқда. Мажлисда енгил саноат министрининг ўринбосари С. Мақсудов доклад қилди.

Комиссия индустриянинг шу тармоғидаги корхоналар фаолиятининг бир қанча ижобий томонларини қайд қилиб ўтди. Маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга, унинг сифатини яхшилашга ва хилини кенгайтиришга ёрдам берувчи кўпгина қимматли ташкилий-техника тадбирлари жорий қилинди. Жумладан, кўпгина юксак унумли машина—ускуналар ўрнатилди, янги моделдаги кийим-кечаклар, пойафзал, кўркам ва пишиқ газламалар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Марғилондаги «Атлас» фирмасида, Володарский номидаги Андижон тикув фабрикасида, Тошкентдаги «Юлдуз» ва «Қизил тонг» тикув фирмаларида бу соҳада катта ишлар қилинди.

Олий Советнинг доимий комиссияси баъзи корхоналарда техника тараққиёти учун кураш ҳозирги куннинг ўсиб бораётган талабларига тўла жавоб бермаётганлигини ҳам таъкидлаб ўтди. Айрим участкаларда ишлаб чиқаришнинг техника даражаси ҳали ҳам паст, сермеҳнат процессларни, айниқса юк ортиш-тушириш ишларини механизациялаш ва автоматлаштириш суст амалга оширилмоқда.

(ЎзТАГ).

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИ

Олмалиқ шаҳар саноат корхоналари коллективлари ўртасида беш йилликнинг иккинчи йилини муддатидан илгари бажариш юзасидан социалистик мусобақа тобора авж оляпти. Унинг оммавийлигига эришилганлиги туфайли саноатчилар маҳсулот ишлаб чиқариш давлат планларини муваффақиятли адо этмоқдалар. Шаҳар меҳнаткашлари шу йилнинг биринчи ярмида катта зафарни қўлга киритишди. Кўпчилик завод ва фабрикалар, конлар ва карьерлар коллективлари топшириқни зиёдаси билан бажаришди. Қўшимча юзларча минг сўмлик турли-туман маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

Мусобақада актив иштирок этаётган қатор коллективлар меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар. Айниқса, пластмасса буюмлари комбинати коллективининг баракали иши мақтовга сазовордир. Ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар мавжуд асбоб-ускуналар қувватидан унумли фойдаланишга эришиб, ярим йиллик планни 115 процентдан ошириб дўндиришди. Корхонада биринчи ярим йилликда ўтган йилнинг шу давридагига қараганда маҳсулот ишлаб чиқариш икки баравардан кўпроқ ортди, меҳнат унумдорлиги эса 23,7 процент ошди.

Тикув фабрикаси заводнинг кенжа корхоналаридан. Унинг маҳсулот бера бошлаганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Лекин чеварлар самарали меҳнат қилмоқдалар. Улар ички резервлардан фойдаланиб, ярим йиллик планини 130 процентдан ошириб бажардилар. Қўшимча мингларча сўмлик кийим-кечаклар тикишди.

УЛКАН ҚУРИЛИШ ОБЪЕКТИДА

«ТАШАВТОМАШ» заводи территориясида Ўзбекистон тракторсозлигининг йирик саноат гиганти бунёд этилмоқда. Шу йилнинг охирига бориб бу корхонадан биринчи трактор чиқади. Суратда: янги корхона саноат корпусларининг қурилиши.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

100 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

РАВНАҚИ ТЎҒРИСИДА

Хусусий мулкчилик, капитал зулми ҳукмронлик қилган буржуа жамияти, буржуа миллатига хос миллий антагонизм, миллий нифоқ ва ишончсизлик, миллатчилик, ҳукмронлик ва бўйсуниш каби муносабатлар ўрнини социализм шароитида, мамлакатимизда янги муносабатлар — дўстона ҳамкорлик, қардошларча ёрдам, интернационал принцип асосидаги алоқалар эгаллаган. Социалистик миллатлар маънавий қиёфасининг туб хусусияти, ўзига хос тараққиёт тенденцияси ва қонунияти ана шундадир.

Социалистик экономиканинг характери, сиёсий тузумнинг моҳияти социалистик миллатларнинг ўзаро тенглик ва дўстона алоқаси асосида ётади. Жаҳон социализм системасининг қарор топганлиги, мамлакатимизда социализм ғалабаси таъминланиб, коммунизм барпо қилинаётганлиги, табиийки, даставвал интернационализм принципларининг халқаро турли миллатлар доирасида мустаҳкамланаётганлигини билдирса, иккинчидан мамлакатимиз миллатлари билан социалистик мамлакатлар миллатлари ўртасидаги ҳамкорлик ривожланаётганлигини, учинчидан, мамлакатимиздаги миллатлар ва этник группаларнинг ўзаро яқинлашаётганлигини билдиради.

Коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи жамиятимизнинг барча жабҳасида бўлганидек, миллий муносабатларнинг равнақи йўлида ҳам янги босқич бўлади. Бу даврда иқтисодий жиҳатдан СССРдаги барча миллатларнинг бир хил даражага эришувини таъминлаш — ишлаб чиқариш кучларининг мамлакатимиз бўйлаб бир хил жойлаштирилиши, ҳар бир миллий республиканинг иқтисодий жиҳатдан янада юксалтирилиши, сиёсий жиҳатдан СССР халқларининг миллий давлат формаларидан фойдаланиш ва уларни такомиллаштириш асосида умумхалқ давлатининг равнақи, ўз-ўзини бошқаришга ўта бориш, идеология соҳасида марксча-ленинча дунёқарашнинг ягона илмий дунёқарашга айланиб қолишига эришиш, диний эътиқодларнинг йўқола бориши, маҳаллийчилик ва миллий худбинлик кўринишларининг бартараф этилиши, социал жиҳатдан синфлар ўртасидаги чегараларнинг йўқолиши, коммунистик ижтимоий муносабатларнинг ривожланиши, «маданият, ахлоқ ва турмушнинг коммунистик фазилатларининг ривожланишига, миллатлар ўртасидаги ўзаро ишонч ва дўстликнинг янада мустаҳкамланишига ёрдам беради» (КПСС Программаси. Т. 1961, 115-бет) ва шароит туғдиради.

Ҳозирнинг ўзидаёқ қарор топиб, оммавий амалий ҳаракатга айланиб қолган миллатлар орасидаги ўзаро муносабатлар — хўжалик, маданий алоқалар — республикалараро хўжалик органлари (суғориш, электр энергияси, транспортдан фойдаланиш ва бошқалар) тузилганлиги маданий тараққиётда тобора интернационализм белгилари, тенденцияларининг чуқур ўрин олаётганлиги, умуммиллий анъаналар кенг ёйилаётганлиги, ишлаб чиқаришга доир ўзаро тажрибалар алмашинаётганлиги, декадалар, санъат асарлари кўргазмалари, кадрлар танлашдаги ҳамкорлик ва бошқалар миллатлараро муносабатларнинг кучайиши, уларнинг ўзаро яқинлашуви — барқарор, умуммиллий прогрессив тенденция ва хусусиятларнинг шаклланишига олиб келмоқда. Зотан, КПСС Программасида айтилганидек, «Миллатлар ўртасидаги алоқа қанчалик мустаҳкам бўлса ва умумхалқ вазифалари қанчалик яхши тушунилса, маҳаллийчилик ва миллий худбинлик кўринишлари шунчалик муваффақиятли бартараф қилинади» (Ўша асар, 116-бет).

Айниқса, ҳар бир миллат маданияти ва тилини равнақ топтириш билан бир қаторда барча миллатлар учун ягона бўлган революцион традицияларни бутун чоралар билан ривожлантириш, аввало ҳар бир миллатнинг ва айни чоқда миллатлараро муносабатларнинг равнақини билдиради. Республикамизнинг Совет ҳокимияти йиллариода босиб ўтган йўли — хўжалик ва маданият жабҳасидаги муваффақиятлари В. И. Лениннинг фақат социализмгина миллатларнинг эркин тараққиёти ва равнақи учун йўл очади, деган хулосасининг нақадар тўғри эканлигини исбот этса, Ўзбекистон ССРнинг ҳам иттифоқимиз миқёсидаги, ҳам хорижий мамлакатлардаги миллат, халқлар билан дўстона алоқаси коммунистик қурилиш жараёнида миллий муносабатларнинг янада кенгайиши ва миллатларнинг ўзаро яқинлашуви ҳақидаги КПСС Программасида қайд этилган хулосанинг ҳаётий эканлигини исботламоқда.

Демак, коммунизм қурилиши даври ҳар бир социалистик миллатнинг равнақини таъминлаганидек, уларнинг ўзаро яқинлашувини ҳам билдиради. Манфаат, мақсад ва идеалларнинг муштараклиги социалистик миллатлар ҳамкорлиги ва равнақини ифодаловчи объектив қонуниятдир.

Мазкур объектив, ижтимоий қонуният асосида, социалистик миллатларнинг дўстона оиласида Шарққа машъал Ўзбекистон, ўзбек социалистик миллати ҳам равнақ топмоқда. Бунинг ҳеч қандай сири йўқ. Гвиана прогрессив халқ партиясининг лидери, доктор Чедди Жаган ёзганидек: «Ўтмишда қолоқ бўлган мамлакат (Ўзбекистон — Э. Г.) чинакам гуллаб-яшнамоқда. У бирор илоҳий куч ёрдами билан эмас, балки социалистик тузум ва халқ ҳокимияти туфайли гуллаб-яшнамоқда».

Э. ГУЛМЕТОВ,
фалсафа фанлари кандидати.

ОЛАМДА НИМА ГАП

БОМБАРДИМОН ҚИЛИШЛАР КУЧАЙТИРИЛДИ

ХАНОЙ, 9 июль. (ТАСС). Америка империалистларининг Вьетнамдаги ҳарбий жиноятларини текшириш комиссияси эълон қилган маълумотларга қараганда, июнь ойида америка авиацияси Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишни кучайтириб юборган, америка авиациясининг самолётлари июнь ойида 5200 марта, яъни май ойидагига қараганда, 500 марта кўп ҳужум қилган.

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ ЗАРБАЛАРИ

ХАНОЙ, 10 июль. (ТАСС). Кеча Жанубий Вьетнам Халқ озодлик қуролли кучлари қўмондонлиги Кхесань районида америка қўшинларига қарши олиб борилган жанглар тўғрисида ахборот эълон қилди. Вьетнам Информация агентлигининг Озодлик агентлигига асосланиб, берган ахборотда айтиладики, беш ойдан зиёд давом этган жанглар натижасида Америка қўмондонлигининг шимолий Куангчидаги планлари тамомила барбод қилинди ва бу эса америка қўшинларининг Кхесандан чиқиб кетишига олиб келди.

Кхесань бўсағаларида олиб борилган жангларда душманнинг 17 мингга яқин солдати ва офицери сафдан чиқарилди, Американинг 480 самолёти ва вертолети уриб туширилди ва яксон қилинди. Халқ озодлик қуролли кучларининг жангчилари кўп танк ва бронемашиналарни, 50 дан ортиқ ўқ-дори ва ёнилғи омборларини яксон қилдилар, кўплаб қурол-аслаҳа ўлжа олдилар.

ЧССР МИЛЛАТ МАЖЛИСИНИНГ СЕССИЯСИ

ПРАГА, (ТАСС). Бу ерда Чехословакия Социалистик Республикаси Миллат мажлисининг сессияси ўз ишини бошлади. Сессия кун тартибига чехия миллий кенгашига сайлов ўтказиш масаласи қўйилган. Бу сайлов Чехословакия Социалистик Республикасини федератив давлат тузумига тайёрлаш ҳақидаги Чехословакия Социалистик Республикаси Миллат мажлиси конституцион қонунига асосан ташкил этилмоқда.

Чехия миллий кенгаши чех халқининг сиёсий вакили ва федерацияни тузиш тўғрисидаги музокараларда шерик бўлади. Чехия миллий кенгаши қонун чиқарувчи орган бўлмайди. Чехословакия Социалистик Республикасининг янги федератив давлат ҳуқуқий тузуми эълон қилингандан сўнг мазкур кенгашнинг фаолияти бутунлай тўхтатилади. Федерация эълон қилингандан кейин эса, конституцион тартибда чехия қонун чиқарувчи органи сайланади ва тасдиқланади.

ПОЛЬША БИРЛАШГАН ИШЧИ ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ЁПИЛДИ

ВАРШАВА, 10 июль. (ТАСС). Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг партия V съездига тайёргарлик кўриш масалаларини муҳокама қилган XII пленуми кеча ўз ишини тамомлади. Кун тартибидаги биринчи масала — Марказий Комитетининг съездга чиқарган тезисларини тасдиқлаш юзасидан 30 киши сўзга чиқди. Пленумда Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Владислав Гомулка нутқ сўзлади.

Пленум Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг съездга чиқарган тезисларини якдиллик билан тасдиқлади.

Пленум 1968 йил 11 ноябрда партиянинг қуйидаги кун тартиби билан V съездини чақириш тўғрисида бир овоздан қарор қабул қилди.

1. Марказий Комитетнинг ҳисоботи ҳамда Польша Халқ Республикасини мустаҳкамлаш ва тағин ҳам ривожлантириш юзасидан вазифалар.

2. Марказий ревизия комиссиясининг ҳисоботи.

3. Марказий Комитет ва марказий ревизия комиссиясини сайлаш.

Марказий Комитет партиянинг V съездига ваколот нормалари ва делегатларни сайлаш тартибини ҳам белгилади.

Пленум ташкилий масалаларни кўриб чиқди. Пленум Эдвард Охаб илтимосини қондирди ва уни саломатлиги ёмонлашган сабабли Марказий Комитет Сиёсий бюроси аъзолиги вазифасидан озод қилди.

Владислав Вих пенсияга чиққанлиги муносабати билан унинг илтимосига биноан пленум Марказий Комитет секретари вазифасидан озод қилди.

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг пленуми Марказий Комитет секретари Болеслав Яшчукни Сиёсий бюро аъзоси қилиб сайлади. Мечислав Мочар Сиёсий бюро аъзолигига кандидат ва Марказий Комитет секретари қилиб сайланди.

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ

БОЛАЛАР ВА ТЕЛЕВИЗОР

Ёш болалар телевизор кўришни айниқса яхши кўрадилар, қўйиб берсангиз, эшиттиришларни бошидан то охиригача ҳам қимирламай кўраверадилар. Баъзи ота-оналар ўз тинчликларини кўзлаб, бунга бепарво қарайдилар.

Мактаб ўқувчиси кунига 5—6 соат дарсда бўлади, 2—3 соат уй вазифаларини тайёрлайди, 9—10 соат ухлайди. Буларга жами 18—20 соат вақт сарф бўлади. Қолган соатларда эса у уй ишлари, спорт, бадиий адабиётлар ўқиш, экскурсия каби фойдали машғулотлар билан банд бўлади. Агарда бола кунига 2—3 соат телевизор олдида ўтирса, у ҳолда фойдали машғулотларни бажаришга вақти қолмайди.

Ёш организм тўғри ташкил этилган кун тартибисиз ҳаёт кечирар экан, у тез толиқади.

Мактаб ўқувчиси ўқиш тамом бўлгач, ёки уй вазифаларини бажаргандан кейин дам олмай «зангори экран» ёнида ўтириб, томоша қила бошласа, чарчашлик тарқалмай, аксинча ортади.

Шуни ҳам айтиш керакки, мактаб ёшидаги болаларга кино, театр, концерт ёки музейга борган кунлари телевизор кўриш тавсия этилмайди. Бу хилдаги ортиқча толиқиш болаларнинг организмига, айниқса нерв системасига ёмон таъсир этади: бола асабийлашади, уйқуси қочади. Эрталаб эса ўрнидан туришга эринчоқлик қилади, дарснинг биринчи соатиданоқ ланж бўлиб, уйқу босиб, мудраб ўтиради.

Бундан болалар телевизор кўрмасин деган хулоса келиб чиқмайди, албатта. Болалар эшиттиришларни кўриш ва тинглашлари зарур. Лекин, буни тўғри ва фойдали тарзда ташкил этиш мақсадга мувофиқдир.

Каникул вақтларида, дам олиш кунларида, дарсдан сўнг ёки уй вазифасини бажариб, мияга етарли дам берилгач, болалар учун белгиланган махсус программа асосидаги эшиттиришларни кўришлари мумкин.

Мактаб ёшидаги болалар учун бериладиган қизиқарли телетомошалар уларда завқ уйғотади, ҳордиғини тарқатади. Шуни эсда тутиш керакки, «зангори экран» орқали кўрсатиладиган ҳар кунги ҳамма эшиттиришларни кўриш, фақатгина ёш болаларгагина зарарли бўлмай, балки катталар учун ҳам зиёндир. Ҳафтада 2—3 марта телетомошаларни кўриш соғлиққа зарар келтирмайди, аксинча ҳордиқни тарқатади, кайфиятни уйғунлаштиради.

Кунда телевизор кўришни истаган киши, кундалик программа билан танишиб, ўзини қизиқтирган эшиттиришларни кўришга одатланганi маъқул.

Болалар, айниқса катталар учун кўрсатиладиган фильмларни кўришни ҳавас қиладилар, бу эса уларнинг психологиясига салбий таъсир этади. Ота-оналар бунга мутлақо йўл қўймасликлари зарур.

Телевизор эшиттиришларини кўриб бўлгач, шу заҳотиёқ ухлаш ярамайди. Экран ёнида ўлтириш муддати мактабгача ёшдаги болалар учун 20—30 минут, 14—16 ёшгача бўлган ўқувчилар учун бир соат белгиланади.

«Зангори экран» телетомошабиннинг кўзи қаршисида тўғри ўрнатилган бўлиши шарт. Иккинчидан, экрандан 2—5 метр узоқликда, гавдани букмасдан, стулда тўғри ўтириб кўриш керак. Баъзи кишилар телетомошани диванга ёнбошлаб ёки полда ўтириб кўрадилар. Бундай ҳолларда кишининг кўриш органларига зарар етиши мумкин. Кўзойнак тақишга одатланган болалар ёки катталар экран олдида ҳам кўзойнак билан ўтириб кўришлари тавсия этилади. Хонани бироз ёритиб телевизор кўрилса, кўз тез толиқмайди. Булардан ташқари ҳар куни қунт билан телевизион таблица орқали экран яхши ишлашини ва кўринишини текшириб, олдиндан тайёрлаб қўйиш маслаҳат берилади.

Бинобарин «зангори экран» орқали бериладиган эшиттириш ва томошаларни юқоридаги маслаҳатларга амал қилган ҳолда кўрилса соғлиққа зиён келтирмайди.

Қ. СОДИҚОВ,
врач.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ

ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ. Республиканинг дала меҳнаткашлари шоли ўрим-йиғимини ниҳоясига етказишяпти. Ушбу сурат Виньфу ўлкасининг Тиенхуенг қишлоқ хўжалик кооперативидан олинган. Кооператив аҳли гектаридан 6 тоннадан шоли етиштириш иштиёқида меҳнат қиляпти.

ВИА—ТАСС фотоси.

МЕКСИКА

МЕКСИКА пойтахти Олимпиадага катта тайёргарлик кўрмоқда. Суратда: Мехико кўчаларининг бирида.

С. Сичев фотоси.

ЭСКАЛАЦИЯ ХАРАЖАТЛАРИ

ВАШИНГТОН, 10 июль. (ТАСС). АҚШ президенти Л. Жонсон кеча ўзининг Техас штатидаги Ранчосида 1968 молия йили бюджетининг харажатлар қисмини 9 миллиард доллар ошириш тўғрисидаги қонунни имзолаган. Бу маблағнинг 6 миллиард доллари бевосита вьетнам урушига сарфланади.

Америка матбуотининг маълумотларига кўра, АҚШда 30 июнда тугаган 1968 молия йилида АҚШнинг Вьетнамдаги урушга амалда сарфлаётган харажатлари дастлабки бюджет маблағидан қарийб 8 миллиард доллар ошиб кетган. Вашингтон мана шу ортиқча харажтни қопламоқ учун даромад солиғини 10 процент оширди ва социал эҳтиёжларга ажратиладиган маблағларни анчагина камайтирди.

КАМБОДЖАНИНГ НОРОЗИЛИГИ

ПНОМПЕНЬ, 10 июль. (ТАСС). Камбоджа ҳукумати Таиланд қўшинларининг янги агрессив ҳаракатлари ва Камбоджа территориясига бостириб киришига қарши қатъий норозилик билдирди. Камбоджа ташқи ишлар министрлигининг Таиланд ҳукуматига йўлланган ва бугун бу ерда матбуотда эълон қилинган нотасида бундай дейилади: 27 июнда Таиланд солдатларидан қарийб 100 киши Камбоджанинг чегарадан бир километр масофада жойлашган Венгкхен ҳарбий постига (Баттамбанг вилояти) ҳужум қилиб, уни автомат қурол ва миномётлардан ўққа тутдилар.

Халқаро мавзуда

Францияда сайлов якунлари

Шу йилнинг май ойида бўлиб ўтган катта забастовкалар бутун Францияни ларзага келтирди. Кўп йиллардан буён бунақанги забастовка бўлмаган эди.

Дастлабки ғалаёнлар 13 май куни бошланди. Мамлакат ишчилар синфи таъқиб қилинаётган студентларни ёқлаб чиқдилар. Шу баҳона улар ўз иқтисодий аҳволларини яхшилаш ва демократик эркинликни талаб қила бошлашди. Иш ташлаганлар сони 10 миллион кишидан ошиб кетди. Мамлакатнинг иқтисодий ҳаёти деярлик тўхтаб қолди. Бундан чўчиган реакция аҳолини «очарчилик хавфи» ҳақидаги миш-мишлар билан қўрқитмоқчи бўлди. Бироқ забастовкачиларга бош бўлиб турган касаба союзлар Париж ва мамлакатдаги бошқа шаҳарларга озиқ-овқатларнинг вақтида келиб туришини таъминладилар.

Мамлакат меҳнаткашларининг талаби қандай эди? Франция ишчилар синфи ўтган йили қабул қилинган социал масалалар бўйича фавқулодда ҳукумат Қонунларининг бекор қилинишига муваффақ бўлди. Чунки бу қонунлар илгари мавжуд бўлган социал страхование ва медицина хизмати системаси ишининг ёмонлашиб кетишига сабаб бўлган эди.

Забастовкачилар, шунингдек, иш ҳақининг оширилишини, иш соатларини қисқартиришни, пенсия ёшини камайтиришни, корхоналарда касаба союзларга эркинлик берилишини талаб қилиб чиқдилар. Франция Коммунистик партияси курашаётган халққа раҳнамо бўлди. Кучли ва уюшган ҳолда олиб борилган забастовка корхона эгаларини бирмунча ён босишга мажбур этди.

Икки босқичда иш ҳақи ўн процент оширилди. Ҳукумат иш ҳафтаси соатларини қисқартишга, шунингдек, кексаларга тўланадиган нафақаларни кўпайтиришга кўнди. Шунингдек, касаба союзлар фавқулодда ҳукумат Қонунларига ўзгартиш киритишга муваффақ бўлдилар. Корхоналарда касаба союзлар эркинлигини кенгайтириш ҳақида махсус протокол имзоланди.

30 май куни президент де Голль нутқ сўзлаб, миллат мажлиси (парламент)ни тарқатиб юборажагини айтди ҳамда янги сайловлар ўтказилишини маълум қилди.

Янги сайловлар 23 ва 30 июнь кунларига белгиланган бўлиб, икки турда ўтиши зарур эди. Агар бирор сайлов округида номзодлардан бирортаси етарли овоз ололмаса, ўша жойда депутат иккинчи турда сайланиши зарур эди. 10 июнь куни сайлов кампанияси бошланди. Франция коммунистик партияси сайловлар вақтида якдил ҳаракат қилиш учун демократик ва социалистик сўл кучлар Иттифоқи билан биргаликда ягона платформа ишлаб чиқди.

Ана шу ташкилотларнинг ҳар бири биринчи турда ўз номзодларини кўрсатди, иккинчи турда эса қулайроқ аҳволда турган сўл кучлар ягона номзоди фойдасини кўзлаб ўз номзодини овозга қўймади.

Реакция сўл кучларга қарши курашни кучайтириб юборди. Ҳатто ўз тарафдорларини кўпайтириш мақсадида бир неча йил муқаддам Франция ҳукуматига қарши исён кўтарган сотқинларга амнистия эълон қилди. Барча буржуа партиялар ва группалар сайлов кампаниясида Франция Компартиясини обрўсизлантириш учун жон-жаҳдлари билан иш олиб бордилар. Ҳатто Франция «капитализм ва коммунизм ўртасидаги» учинчи йўлдан бориши мумкин, деган сафсата тарқатдилар. Ҳар бир ақли расо киши бундай йўлнинг йўқлиги ва бўлиши ҳам мумкин эмаслигини яхши билади.

Мамлакатдаги 50 миллион кишидан 28,5 миллион сайловчи рўйхатга олинди. Овозга қўйиш учун 51 минг сайлов участкаси ташкил этилди. Миллат мажлисига 487 депутат сайланиши лозим эди. Шунча депутатлик ўрнига 2267 номзод қўйилди. Компартия барча сайлов округларида ўзининг 470 номзодини кўрсатди.

Адолатсиз сайлов системаси ўз ишини қилди. Биринчи турда ҳукмрон партия ва унинг иттифоқчилари 43 процент овозга эга бўлиб, 142 ўрин олдилар. Компартия ва унинг иттифоқчилари эса 40 процент овоз олиб, атиги 6 та ўринга эга бўлдилар.

Биринчи турдан кейин 316 депутатлик ўрни учун 680 номзод қолди. 30 июнь куни сайловларнинг иккинчи босқичи бўлиб ўтди. Ўнг партиялар антикоммунистик кампанияни кучайтириб юбордилар. Бундай пропаганда, айниқса, аҳолининг ўрта табақасига кучли таъсир кўрсатади. Реакция тўғридан-тўғри террорчилик йўлига ҳам ўтиб олди. Қуролланиб олган безорилар Компартия ва бошқа сўл кучларнинг активларига қарши ҳужум бошладилар. Улар сайловларнинг иккинчи тури арафасида 18 ёшлик коммунист, сайлов кампаниясининг активи Марк Ланвэнни отиб ўлдирдилар.

Сайловлар давомида ҳукмрон партиялар ҳар хил ваъдалар беришди. Бу нарса сайлов натижаларига таъсир кўрсатмасдан қолмади. Коммунистик партия сайловлар натижасида парламентда 34, демократик ва социалистик сўл кучлар Иттифоқи 57, ҳукмрон партиялар коалицияси 357 депутатлик ўрнига эга бўлди. Қолган ўринлар майда партиялар ўртасида тақсимланди. Шундай қилиб, ҳукмрон партия — «бешинчи республикани ҳимоя қилувчи демократлар иттифоқи» партияси миллат мажлисида кўпчилик овозга эга бўлиб қолди.

Француз халқи наҳотки ўнг тарафга шундай кескин оғиб кетган бўлса? — деган савол туғилиши мумкин. Йўқ, шундай бўлмади. Аслида сайловчиларнинг беш-олти проценти (аҳолининг ўрта табақаси вакиллари) ўнг тарафга ўтиб кетди. Ахир, ҳукмрон партиялар учун 43 процент, сўл партиялар учун 40 процент сайловчи овоз берди-ку! Агар Францияда сайловларнинг пропорционал системаси амалда бўлганида эди, 4,4 миллион овоз олган коммунистлар 94 депутатлик ўрнига эгалик қилган бўлардилар. Ваҳоланки улар атиги 34 ўрин олдилар. Шундай қилиб, парламентдаги ўринлар нисбати мамлакатдаги кучларнинг чинакам нисбатини ифодаламайди.

Нима учун ана шундай бўлиб қолди? Биринчидан, кенг равишда қўрқитиш кампанияси авж олдириб юборилди. Иккинчидан, барча буржуа партиялар ҳукмрон партияларни қўллаб-қувватладилар. Учинчидан, сайловларнинг нодемократик системаси ҳукмрон партияларга парламентда ўз депутатлари сонини адолатсиз равишда анча кўпайтириб олиш имконини берди.

Сайловлар якунига тўхталиб, Франция Компартиясининг Бош Секретари Вальдек Роше бундай деди: «Бутун ҳокимиятни бир партия ўз қўлида монополия қилиб олганлиги ҳақидаги факт демократик эркинликлар учун катта хавф туғдиришини кўрсатиб турибди». «Бундай шароитда, — деб таъкидлади Роше, — барча меҳнаткашлар ва турли фикрдаги демократлар социал ютуқларни ҳимоя қилиш учун бирлашмоқлари жуда зарурдир».

Евг. БЛОК,
«Тошкент ҳақиқати»нинг халқаро шарҳловчиси.

АҲОЛИ РЎЙХАТИ

Ҳукуматнинг қарори билан 1970 йил январида Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати ўтказилади.

Аҳоли рўйхатини ўтказиш алоҳида аҳоли яшайдиган пунктлар, қишлоқ ва посёлка советлари, шаҳарлар, район, область ва республикалар бўйича аҳолининг сони ва составн ҳақида аниқ маълумотлар олиш учун керак. Рўйхат аҳолининг жинси, ёши, оилавий аҳволи, миллати, тили, маълумот даражаси, ўқиши, ҳаёт кечириш манбалари, машғулоти, халқ хўжалик соҳалари, ишлаб чиқариш турлари, ижтимоий группалар, ишнинг давомийлиги бўйича аҳоли состави тўғрисида маълумотлар беради. Рўйхат материаллари уйда ва шахсий қишлоқ хўжалик томорқасида машғул бўлганларни ва аҳолининг кўчиб юришини ўрганиш учун маълумотлар беради.

Бу маълумотларнинг ҳаммаси давлат-бошқарув органларининг амалий иши учун, халқ хўжалиги тараққиётини планлаштириш учун, маданият ва аҳолининг моддий фаровонлигини яхшилаш ҳамда бошқа жуда кўп илмий тадқиқотлар учун зарурдир.

Рўйхат маълумотларисиз аҳоли сони ва составининг жорий расчетларини тўғри олиб бориб бўлмайди.

Мамлакатимизда халқ хўжалигини ривожлантириш давлат планлари билан белгиланади. Планларни тузиш учун эса турли соҳаларда: саноат, қишлоқ хўжалиги, транспорт ва бошқа соҳаларда қанча киши банд бўлганлигини билиш шарт. Мамлакатда эркаклар ва аёллар қанчалигини билиш лозим, аҳолининг меҳнатга яроқли қисми ҳақида маълумотларга эга бўлиш керак. Бундан ташқари ўсиб келаётган авлоднинг сонини, жамиятнинг бўлажак меҳнат ресурсларини аниқлаш керак. Мамлакатда ишчилар, хизматчилар, колхозчилар қанча кишини ташкил этиши, уларнинг маълумоти, касби бўйича состави ҳақида ҳам тўлиқ ва аниқ маълумотларга эга бўлиш керак.

Аҳоли рўйхати материаллари мутахассис кадрларни тайёрлаш, уй-жой, маданий-маиший ва даволаш муассасалари қурилиши, савдо бўйича бирмунча тўғри планлаштириш имконини беради, рўйхат материаллари маъмурий территориал тақсимланишини тўғри аниқлашга имкон беради.

Ҳар бир шаҳар, район, ҳар бир область аҳолининг сони ва состави ҳақидаги маълумотларга эга бўлиши керак, чунки бу маълумотларсиз партия-совет, хўжалик ва маданий-оқартув органлари ўз вазифаларини амалга оширишлари қийин бўлади.

1970 йилги Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати муҳим халқаро аҳамиятга ҳам эга бўлади. Рўйхат материаллари советлар мамлакати экономикасида ярим асрдан ортиқроқ давр ичида қандай катта ўзгаришлар юз берганини кўрсатади, совет халқи маданий ҳаётида юз берган улкан ўзгаришларни акс эттиради, социалистик тузумнинг буюк ўзгартирувчан кучини равшан очиб беради, бу тузумнинг капитализмдан устунлигини кўрсатади.

Мамлакатимизда аҳоли рўйхатини ташкил қилиш ва ўтказишга ҳамавақт катта эътибор бериб келинган. Давлатимиз ташкилотчиси В. И. Ленин ҳам рўйхатга катта аҳамият берган эди. Унинг ташаббуси билан 1920 йилда биринчи Совет демографик рўйхати ва саноат корхоналарининг қисқача учети бўлган қишлоқ хўжалик рўйхати ўтказилган эди. 1923 йили Бутуниттифоқ шаҳар аҳолиси ва саноат рўйхати ўтказилган.

Бу рўйхат оғир шароитда ўтказилган эди. Чет эл ҳарбий интервенцияси ва гражданлар уруши давом этаётган эди. Мамлакат хўжалик вайронгарчилигини бошидан кечираётган ди. Бу рўйхат маълумотлари халқ хўжалигини тиклаш ва маданий қурилиш тадбирларини ишлаб чиқиш учун асос қилиб олинди. В. И. Ленин рўйхат маълумотлари билан Совет қурилишига асос солинади деб айтган эди.

Иккинчи Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати 1926 йил декабрида ўтказилган. У мамлакатнинг ҳамма территориясини қамраб олган бўлиб, ёш Совет давлатининг ютуқларини баҳолашга имкон берган эди.

Рўйхат материаллари биринчи бешйиллик план тузиш учун асос бўлиб хизмат қилди.

1939 йил январида учинчи Бутуниттифоқ аҳоли рўйхати ўтказилди. Учинчи рўйхат материаллари социализм ғалаба қилган мамлакат — Совет ҳокимияти эришган катта муваффақиятларни кўрсатди, аҳолининг синфий составида бўлган туб ўзгаришларни равшан намойиш қилиб берди.

СССРда аҳоли рўйхати сўнгги марта 1959 йил ўтказилган эди. Мана энди мамлакат янги, бешинчи рўйхатни ўтказишга тайёрланмоқда. СССР Министрлар Совети Марказий Статистика Бошқармасига ва унинг жойлардаги органларга бўлажак аҳоли рўйхатига тайёрланиш ва уни ўтказиш вазифасини юклади.

Бироқ бу аҳоли рўйхати фақат давлат статистика органлари кучлари билан ўтказилади, деган сўз эмас. В. И. Ленин рўйхат масаласи идора иши бўлибқолмай, балки республика иши, бутун совет муассасаларининг иши, деб уқтирган эди.

Аҳоли рўйхатини бу катта халқ хўжалик тадбирига алоқадор давлат ва жамоат ташкилотлари ҳамда муассасалари эътиборини жалб қилинган тақдирдагина яхши ташкил қилиб, намунали ўтказиш мумкин.

Областимизда мана икки йилдирки, Бутуниттифоқ аҳоли рўйхатига тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда. Областнинг ҳамма шаҳар ва районларида аҳоли рўйхатига кўмаклашувчи комиссиялар тузилган. Қишлоқ советлари, аҳоли яшайдиган жойлар ва районларнинг чегараларини аниқлаш юзасидан ишлар олиб борилмоқда, шаҳар жойларда кўчаларнинг номлари, уй ва квартираларнинг номерлари тартибга келтирилмоқда. Картографик материал тузиш юзасидан ҳам иш бошлаб юборилди. Бироқ бу иш ҳамма жойда ҳам кўнгилдагидек боряпти деб бўлмайди.

9 та шаҳар ва 16 та шаҳар типидаги посёлкалардан учта шаҳар ва учта шаҳар типидаги посёлкада кўчаларнинг номлари тартибга келтирилди, холос.

Шаҳарлар ва шаҳар жойларда паспорт режимини тўғри ташкил қилиш ишида жиддий камчиликлар бор. Натижада руйхатдан ўтмаган ёки рўйхатдан ўчирилмаган ҳолда яшаётган кишилар ҳали ҳам кўп учраб турибди.

Қишлоқ советларида хўжаликлар бўйича ҳисобга олишда ҳам кўпгина камчиликлар мавжуд. Бу жойларда аҳолининг кўчиб юришини ўз вақтида ҳисобга олиб борилмайди.

Болалар ва 16 ёшгача бўлган ўсмирларни ҳисобга олишда камчиликлар бор. Бундай ёшдагилар кўпинча паспорт олгунча уй дафтарлари ва хўжаликлар бўйича юритиладиган китобларда қайд қилинмайди. Аҳолини уй дафтарлари ва хўжаликлар бўйича юритиладиган китобларда тўлиқ ҳисобга олиб бориш яқинлашиб келаётган аҳоли рўйхатини ўтказишда катта аҳамиятга эга.

Қишлоқ аҳоли пунктлари рўйхатини тартибга солиш бўйича ҳам катта ишлар қилиниши керак. 1970 йилги бутуниттифоқ аҳоли рўйхатигача унчалик кўп вақт қолгани йўқ. Мавжуд камчиликларни иложи борича тезроқ бартараф этиб, аҳоли рўйхатига пухта тайёрланиш район ва шаҳар ижроия комитетлари, аҳоли рўйхатига кўмаклашувчи комиссиялар, касаба союз ва комсомол органларининг бурчидир.

Д. РИЗАЕВ,
Тошкент область статистика бошқармасининг бошлиғи.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

БУРГУТ БИЛАН АЙИҚ ОЛИШУВИ

Бир ҳафтадирки шўх Урди тоғ анҳори бошланадиган водийни қуюқ булут қамраб олган. Ниҳоят паға-паға булут аста тарқалиб Эльбрус узра мовий тонг отди. Баланд осмонда баҳайбат бургут парвоз қилиб юрарди. Бургут давра шаклида учиб аста пасайди. Йиртқич қуш бирдан қанотларини букди-ю, ерга тошдек тушабошлади ва сайрга чиққан айиққа ҳужум қилакетди.

Бургут усталик билан панжаларини ёзиб, айиққа чанг солди, ўткир тумшуғи билан зарба берди. Айиқ ўкириб бир тўнтарилиб олди-да, сўнг қушни қулатди. Бургут чекинишни истамасди, учиб туриб баҳайбат қанотлари билан рақибини яна йиқитди. Бу сафар айиққа ўзини ўнглаб олишга имкон бермади. Галдаги ҳужумда айиқ чаққонлик билан зарбадан ўзини четга олди ва катта тош остига яширинди. Бургут ҳужумни тўхтатмасди. Қуш галдаги ҳамлага тайёрланаётганда айиқ тош остидан чиқиб тик туриб олди-да, қўлларини чўзиб, боксчига ўхшаб олишувга тайёр турарди. Энди айиқнинг кучли зарбасидан бургут ўзини йўқотиб қўйди. Олишув «дуранг» бўлиб тугади. Бургут баланд қояларга қараб учди, айиқ эса бутазорлар томон йўл олди.

Денгиз сатҳидан 3 минг метр баландликда жойлашган Кабардин-Балкардаги «Эльбурс» совхози чўпонлари ана шу кам учрайдиган, ажойиб олишувнинг гувоҳи бўлдилар.

6170 ЭРКАКНИ ОРҚАДА ҚОЛДИРГАН АЁЛ

23 ёшли швед ўқитувчиси Гудрин Волл «Вазавопет» чанғи пойгасининг қаҳрамони бўлди. Швециянинг шимолида ўтказилган бу мусобақада Г. Волл 83 километр масофани 6 соат-у, 40 минутда босиб ўтиб, 6170 эркакни йўл-йўлакай орқада қолдирди.

Бу традицион марафон пойгада Ян Стефансеон олтинчи марта каторасига ғолиб келди. У масофани 4 соат 39 минут 49 секундда босиб ўтди.

45 марта ўтказилган бундай бириншиликда 75 ёшли Гёста Белландер ҳам қатнашди. У маррага роппа-роса 11 соатда етиб келди.

КИШИЛАРГА ҚУВОНЧ БАҒИШЛАЙДИ

Боғдан томошабинлар мамнун бўлиб қайтишди. Халқ талантлари ижросидаги катта концерт ва кулги кечаси дам олувчиларга манзур бўлди. Пушкин номидаги маданият ва истироҳат боғи коллективи бу ерга ҳордиқ чиқариш учун келганларнинг вақти мазмунли ва кўнгилдагидек ўтиши учун ҳамма шароитни яратиб беришга ҳаракат қиляпти. Бунда маданият ва истироҳат боғи бадиий раҳбари Бақо Азизовнинг ҳам хизматлари катта. Кекса санъаткор меҳнаткашларни мароқли дам олиши учун қизиқарли сайллар, тематик кечалар уюштиришда бош-қош бўляпти. Бу кеча ва театрлашган байрамлар дам олувчиларга манзур бўлмоқда. СССР Маданият министрлиги ва «Известия» газета редакциясининг дам олувчиларга намунали хизмат кўрсатиш бўйича ўтказган конкурсида Пушкин номидаги боғ коллективи уч марта ғолиб келган ва биринчи даражали диплом билан тақдирланган.

Камтарин, очиқ кўнгилли, эл ҳурматига сазовор бўлган Бақо ака санъат даргоҳига 20-йилларда кириб келди. Бадиий ҳаваскорлик тўгарагида қатнашди. Ўзбекистон ССР халқ артисти Шокиржон Нажмиддинов қўлида таҳсил кўрди. Самарқанддаги театр ҳузурида тузилган биринчи ишчилар театрига ишга кирди. 1931 йили Бақо ака Қашқадарё областида янги театр ташкил қилишда актив иштирок этди. Ўзбекистон ССР халқ артистлари Икрома Болтаева, Мухтарам Носирова, Зайнаб Садриева, Фароғат Раҳматова, республикада хизмат кўрсатган артист Х. Мустафоқуловлар Қарши театрига асос солган ва Б. Азизов қўлида тарбия кўриб, тезда томошабинлар ҳурматига сазовор бўлган санъаткорлардир. Қирқинчи йиллари Б. Азизов Муқимий номидаги республика театрида бир қатор образлар яратиб, томошабинларни завқлантириб юрди.

Кекса санъаткор ҳамон ижодий изланишда. «Муштум кечаси», «Халқ талантлари байрами», «Яша Шўро», «Ҳамза революция куйчиси», «Қовун сайли», «Кулги кечаси», «Бизнинг район Октябрь номи билан яшайди», деган темаларда ва шунга ўхшаш кеча ва сайлларни ўтказишда Бақо ака Азизов бадиий раҳбар сифатида элга манзур бўладиган ишлар қиляпти.

Х. ЖАМОЛИДДИНОВ.

Суратда: Б. Азизов.

Полимерлар химияси халқ хўжалигимиздан тобора кенг ўрин олмоқда. Сифатли ва пишиқ полимерлар ҳосил қилишда кимёгар олимларнинг ҳиссалари каттадир. Республикамиздаги химия фани билан шуғулланаётган илмий муассасаларда ҳам бу борада анчагина ишлар қилинди.

Химия фанлари докторлари Мирхожи Асқаров, Ботир Ойхўжаев ва бошқаларнинг бу соҳадаги тадқиқотлари юқори баҳоланди.

Суратда: М. Асқаров (чапда) ва Б. Ойхўжаевлар лабораторияда.

И. Глауберзон фотоси.

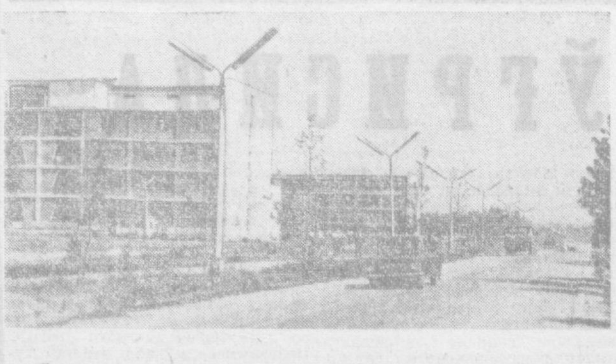

Студентлар шаҳарчасининг бугунги кўриниши.

Чилонзорнинг 23-кварталида тўққиз қаватли бино корпуси қўлдан чиқарилди. Ҳа демай бу ерда пардозлаш ишлари бошлаб юборилади.

О. Абдураҳмонов фотолари.

ОРИФЖОННИНГ ОРЗУСИ

(ҲАЗИЛ)

Бир кун Ориф шайланиб
«Саёҳатга кетдим», дер.
Кўзим очиб юмгунча
Боботоққа етдим, дер.
— Қандай қилиб борасан?
Деб дўстлари сўрармиш.
Йиғилиб, халқа бўлиб
Атрофини ўрармиш.
— Бориш менга нима гап?
Минволаман шамолга,
Тўппа-тўғри бораман,
Ўйнаб шарқу-шимолга.
Дарё-ю, денгизлардан
Мен кўприксиз ўтаман.
Тарвузнинг пўчоғидан
Кема қилиб кетаман.
Биласизми, мен яна
Нима қила оламан?
Денгизга қармоқ ташлаб
Акула, кит овлайман.
Топилмаса денгизнинг
Уст-остини ковлайман.

Қўрқмайман ўрмонда ҳам
Йўлбарсу-қоплонлардан.
Айиқполвон, тўнғизлар
Етти бош илонлардан.
Ўша заҳар тишини
Чертиб, қоқиб оламан.
Ярқироқ камар қилиб
Белга тақиб оламан.
Шунда ҳамма жонворлар
Қочишар чўчиб, қўрқиб.
Тумтарақай бўлишар
Ини-инига бўкиб.
Ёнбошлаб дамим олсам
Тоғлар менга каравот.
Ўзи тушар оғзимга
Тоғ мева-асал новвот...
Орифжонни тағин сиз
Деб юрмангиз, мақтанчоқ
Ёлғонми, рост биласиз—
Катта бўлсайди тезроқ...

Рауф ТОЛИПОВ.

НОН ВА ТУЗ

Бирон меҳмон келса рўбарўсига,
Нону-туз кўтариб чиқамиз бир бор.
Кимлар ғурурланиб ўз обрўсидан,
Бу урфни сарқит, деб этишди инкор.
Йўқ кулманг, йўқ кулманг, бу эзгу одат,
Наслдан-наслга келар бир қасам.
Ўтмишнинг урфимас, эмас ибодат,
Нондек азиз турар бизда дўст одам.

Дўст киши қаердан келса ҳам агар,
Бош эгиб тотинар ўзбек нонидан.
Ўзбекнинг чойидан мириқиб хўплар,
Мангуга жой олар хонадонидан.
Ҳа, шундай, нон ва туз — халқимнинг қалби
Қўш қўллаб тутади дўстга доимо,
Эшигим очиқдир боболар каби,
Нону-туз қўлимда, келинг, марҳабо!

Темур УБАЙДУЛЛАЕВ.

Янги шеърлар

УСТОЗИМИЗ

(Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Оқил Шарафуддиновга)

Оқилхон Шарафиддин
Исми жисмига монанд,
Шарафли хизматингиз
Фарзандга меҳри олам,
Фарзандга меҳри пайванд.
Оқил шараф муборак,
Одил шараф муборак,
Олқишлади эл, Ватан,
Олқишлади партиямиз.
Катта-кичик бериб тан,
Порлайверсин бахтингиз.
Китоблар дунёсига
Гўдакни илк бошлаган,
Жажжи кўнгил чаманни
Бўстон-бўстон яшнатган.
Меҳрибон онажонимиз
Она сутидек азиз,
Бобоқуёш нуридек
Тафти ёқимли лазиз.
Она, лола сўзингиз
Қалбимизда битилдур,
Талай-талай шогирдлар
Ўзингиздек етукдур.
Э, камтарин муаллим
Фарзандга нури таълим,
Қаҳрамон ўқитувчим
Паҳлавон ўқитувчим.
Олий унвон муборак
Шарафу шон муборак.
Оқилхон Шарафиддин.

Қуддус МУҲАММАДИЙ.

Гр. ГОРИН.

ТУШ

ҲАЖВИЯ

Эрталаб уйқудан кайфим чоғ бўлиб уйғондим. Деразадан қуёш мўралаб турибди. Қушлар ёқимли чирқиллашади. Ҳузур қилиб керишдим-да, ҳазиллашиб хотинимга кўз қисиб қўйдим.

— Хайрли тонг! Қалай ётиб турдинг?

У (ланжлик билан): Жуда ёмон... Расво туш кўрибман.

Мен (сигарет тутатиб): Қанақа туш экан?

У (жаҳл билан): Бас қил, банги, тутатма!

Итоаткорлик билан сигаретни ўчирдим. Жим қолдик.

У: Расво туш... Буни қара, тушимда кенг далада ялангоёқ кетаётган эмишман. Кун совуқ, шамол аралаш қор ёғаётган эмиш. Тўсатдан ойнаванд қасрга кўзим тушиб қолибди. Бамисоли ресторанга ўхшармиш. Ичкарида ҳар хил ичимлик, ширинлик билан ясатилган катта столмиш, унинг олдида сен ўтирганмишсан. Мен зўр бериб эшикни тақиллатармишману, сен бўлсанг қараб ҳам қўймайсан... Жаҳлим чиқиб бақирган эдим, бошимдан бир челак сув қуйиб юборганмишсан.

Мен (ҳайрон бўлиб): Жуда ғалати... Нега энди сени ранжитган эканман-а?

У: Мен қаёқдан билай? Бу ҳам майли-я, ресторанга кириш учун пулни қаердан олганингга ҳайрон бўляпман. Қани ўзинг ростини айт-чи? Ҳа, нега индамайсан?

Мен: Нима ҳам дердим?

У: Пулни қаердан олдинг, деб сўраяпман.

Мен: Ким билади. Сен буни тушингда кўрибсан-ку, ахир... Бирортасидан қарзга олгандирман-да.

У: Кимдан олгансан?

Мен: Мен қаёқдан билай... Ким берган бўлса, ўшандан олгандирман-да.

У: Маишатинг зўр эди... Пулларни аллакимга бериб юбормоқчимишсан.

Мен: Нима демоқчисан? Қўлимда пул бўлгач, маишат қиламан-да.

У: Ҳеч нарса демоқчи эмасман. Билганингни қил. Уйимизни ҳам сотиб ичишинг мумкин. Лекин, нега бошимдан сув қуйиб юбординг?

Мен: Бўлди, жиғимга тегма. Нима демоқчисан ўзинг? Тушингда кўрган нарсаларинг учун мен айбдорманми?

Яна жим қолдик.

У: (ўйчан) Бу ҳаммаси ўша хотиннинг касофати...

Мен: Қайси хотиннинг?

У: Ёнингда бир малла хотин ҳам ўтирганмиш...

Мен: (қизиқиб) Келишганми?

У: Унчалик эмас... Бурни бир оз қийшиқроқ...

Мен: Йўғ-э; балки сенга ойнадан шунақа кўрингандир.

У: У ким эди?

Мен: Қаёқдан билай... Кимлигини ўзим сендан сўрамоқчи эдим.

У: Ахир у билан сен бирга ўтиргандинг-ку.

Мен: Бу сенинг тушингда бўлган-ку.

У: Қаёққа бормоқчи эдинглар?

Мен: Биз бирор жойга кетаётганмидик?

У: Ҳа, ресторандан чиқиб, енгил машинага қараб юрдинглар.

Мен (ажабланиб): Менинг машинам ҳам бормиди?

У: Ҳа, жигарранг... Сен рулга ўтирдингда, эшикни очиб беришяпти.

Мен: Хўш.

У: Нима хўш?.. Мен югуриб бориб, «қаёққа кетаяпсан» деб сўрадим. Сен «Карпатга», дединг. «Эсингдан чиқдими, икки ҳафтадан бери ялинаман-ку, ювдиришга берган кирларни олиб келиб берсанг-чи» дедим. Сен кулиб қўйдинг-да, моторни ўт олдирдинг...

Мен (ҳаяжонланиб): Сенинг ҳам эсинг йўқ-да... Карпатга кетаётган одамга аллақандай арзимас гапларни гапириб юрибсан... Хўш, кейин нима бўлди?

У: Мен иккалангни ҳам ёқиб юбордим.

Мен (эсанкираб): Нима, қандай қилиб?

У: Бензин сепдим-да, ўт қўйиб юбордим...

Мен: Бу нима қилганинг-а? Нима қилганинг-а? Қандай қўлинг борди? Куни билан ишласам, топганимни қўлингга тутқазсам: Итдай чарчасам... Бағримга шамол тегиб, пул, машинага етишганимда... Сени қара-ю... Бензининг ҳам қуриб кетсин.

У (заҳрини сочиб): Эҳ-ҳа! Сиринг фош бўлди-ми? Қочиб қолмоқчимидинг? Энди ёш боладай уйга қамалиб ўтирасан! Мен ҳали ишхонангга бораман, профкомингга учрашаман!.. Ҳали шошмай тур, бир кунингни кўрсатмасаммми...

Мен (айбдор одамдек): Бўлди, бўлди!.. Шанғиллайвериб жонимдан безор қилдинг!

Кўз олдим қоронғилашиб, бошим айланиб кетди. Қаердандир қўлимга катта, зилдай ўриндиқ илашиб қолди. Ўриндиқ билан хотинимнинг бошига бир туширдим. Бир неча дақиқа унинг жонсиз танасига қараб турдим-да, бақириб юбордим. Кейин югурганимча бориб, деразани очдим-да, ўзимни ташлаб юбордим...

Ер қоп-қорайиб қаршимга келаётгандек туюларди...

Кўзимни чирт юмганимча уйғониб кетдим.

Тонг отган, деразадан қуёш мўралайди. Қушлар ёқимли чирқиллашади. Ўз ўрнимдаман. Ёнимда хотиним ётибди. Аъзойи баданим титрайди. Ўтирган еримда сигарет олиб, гугурт чақдим. Шу пайт хотиним уйғониб қолди.

— Тутатма, банги! — деди у жаҳл билан. — Намунча каллаи саҳарлаб туриб олдинг?

— Ўзим, — дедим ҳафсаласизлик билан, — бемаъни туш кўрибман.

— Шунақами? — деди у ажабланиб ва керишиб эснади. — Мен ҳам бир балоларни кўрибман. Биласанми, аллақандай кенг далада ялангоёқ кетаётган эмишман... Кун совуқ, қор ёғаётган эмиш... Тўсатдан ойнаванд қасрга кўзим тушиб қолибди...

— Тўхта! — дедим жон ҳолатда бақириб. — Тўхта! Гапирмай тур!

Сапчиб ўрнимдан турдим. Ётоқхонадаги ҳамма ўриндиқларни бошқа хонага олиб чиқиб қўйдим. Деразани шкаф билан тўсдим-да, келиб жойимга ётдим.

— Хўш, — дедим ҳорғинлик билан. — Энди гапиравер, [illegible]

Эмминон УСМОНОВ таржимаси.

СПОРТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЎЙИНЛАР КЕЧИКТИРИЛДИ

Жаҳон чемпионлигига даъвогарлик қилаётган совет гроссмейстерлари В. Корчной билан М. Таль ўртасидаги саккизинчи ўйин тугалланмай қолди. 41-юришдан кейин учрашув оқ доналар билан ўйнаган В. Корчнойнинг қўли баланд ҳолда кечиктирилди.

Швециянинг Мальмё шаҳрида даниялик Б. Ларсен билан совет шахматчиси Б. Спасский ўртасидаги ярим финал ўйинининг учинчи, тўртинчи партиялари ҳам кечиктирилди. Маълумки, дастлабки икки ўйин Б. Спасскийнинг ғалабаси билан тугаган эди.

КУЧЛИЛАР ДАВРАСИДА

Днепропетровскдан хушхабар келди. Шаҳардаги пионерлар саройида ёшларнинг Бутуниттифоқ ёзги спорт ўйинлари программаси асосида шахматчилар мусобақаси ўтказиляпти. Ўзбекистон командаси ярим финал турнирида ўз группасида москваликлардан кейин фахрли иккинчи ўринни олди ва финалда 1—6-ўрин учун беллашиш ҳуқуқига эга бўлди. Ёш шахматчиларимиз Иттифоқ миқёсидаги мусобақада биринчи марта финалга чиқдилар.

Финалда биринчи группа ғолиблари — Украина, Белоруссия, иккинчи группа ғолиблари РСФСР, Ленинград, учинчи группа ғолиблари — Москва ва Ўзбекистон коллективлари куч синашади.

«ДИНАМО» ШВЕЦИЯДА

Москванинг «Динамо» футболчилари Стокгольмга келишди. Улар бу ерда Швеция командалари билан бир неча ўртоқлик учрашувлари ўтказишади. СССР кубоги эгаси бўлган динамочилар составида таниқли дарвозабон Л. Яшин ҳам бор. Швед матбуоти ажойиб рус дарвозабони фақат учрашувларда иштирок этибгина қолмай, балки швед дарвозабонларига тажрибаларини ўргатишини, семинарда қатнашишини катта қониқиш билан хабар қилди.

ЧЕК ТАШЛАНДИ

Футбол бўйича Европа кубок эгалари Кубоги ва Европа чемпионлари Кубогининг бу йилги мусобақасига чек ташланди.

СССР чемпионлари — Киевнинг «Динамо» коллективи биринчи даврада Швейцарияда ФК «Цюрих» командаси билан учрашади. СССР кубоги эгаси Москванинг «Динамо» футболчилари эса Греция кубоги эгасини қабул қилади. Биринчи давра ўйинлари 18 сентябрда, жавоб ўйинлари 2 октябрда бўлади. Кубок эгалари кубогининг финал ўйинлари келаси йилнинг 21 майида. Европа чемпионлари кубоги финалини эса 28 майда ўтказиш мўлжалланган.

ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛЬ ОЛДИДАН

Шу йил 21 октябрда республикамиз пойтахтида Осиё ва Африка мамлакатлари Халқаро кинофестивали очилади. Икки буюк қитъанинг кино санъаткорлари ўзларининг бу катта йиғинларини «Тинчлик, ижтимоий тараққиёт ва халқлар озодлиги учун» деган шиор остида ўтказадилар.

Ташкилий комитет фестивалга тайёргарлик ишларини бошлаб юборди. Унга Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Сарвар Азимов бошчилик қилмоқда.

Фестивалга Осиё ва Африка мамлакатлари, Ўзбекистон, Тожикистон, Туркманистон, Қирғизистон, Қозоғистон, шунингдек Грузия, Озарбайжон, Арманистон, Сибирь ва Узоқ Шарқ кино ходимлари таклиф этилади.

Кинофестиваль Санъат саройида ўтказилади. Фестиваль кунлари Тошкентнинг энг яхши кинотеатрларида, шунингдек Ўзбекистоннинг кўп шаҳарларида Осиё ва Африка кино санъаткорлари томошабинлар билан учрашадилар.

Бу фестивалда халқаро жюри ҳам, конкурс ҳам, совринлар ҳам бўлмайди. Фестиваль прогрессив кино санъатининг халқаро кўриги сифатида, тенглик асосида ўтказилади. Ҳар бир мамлакатга иштирокчилик дипломи топширилади. Шунинг билан бирга Совет Иттифоқининг кинематографчилар, ёзувчилар, журналистлар ижодий союзлари ва бошқа жамоат ташкилотлари энг яхши фильмлар ва фестивалнинг энг истеъдодли қатнашчилари учун мукофот ва дипломлар таъсис этиш ниятини билдирдилар.

Фестиваль қатнашчилари Ўзбекистоннинг Самарқанд ва бошқа шаҳарларида бўладилар, қадимий Шарқ маданияти ёдгорликлари билан танишадилар. Ўрта Осиё ва Закавказье республикалари бўйлаб саёҳат қиладилар.

Н. ҲАКИМОВ.

ВОДИЙ САНЪАТКОРЛАРИ МЕҲМОНИМИЗ

Фарғонанинг Горький номидаги музикали драма ва комедия театри пойтахтимизга гастролга келмоқда. Водий санъаткорлари халқимизнинг ўтмиши ҳақида ҳикоя қилувчи «Гул ва Наврўз» драмасини олиб келаяптилар. Бу Лутфий достони асосида Собир Абдулла ёзган драмадир. Пойтахт томошабинлари бундан ташқари эркин кулгилан, нурга интилган, бутун борлиғи билан санъатга ташна ўзбек қизи Нурхоннинг тақдиридан [illegible] Абдулла Қаҳҳорнинг [illegible] «Аяжонларим» асарини, [illegible] Пиримқул Қодировнинг драматик асари «Инсоф»ни кўришга муяссар бўладилар.

Водий санъаткорлари бундан олдинги йилларда ҳам пойтахтимизда бир неча бор бўлишган. Уларнинг бу сафарги гастроли 15 июлдан бошланади. Театр коллективи пойтахт театрлари билан бир қаторда районларда, пахтакорлар ҳузурида бўладилар. Гастроль кунларида театр артистлари ижросида катта концерт берилади.

ЯНГИ САБЗАВОТ МАГАЗИНЛАРИ

Октябрь райпищеторги Октябрь бозорида 108-мева ва сабзавот дўконини очди. Бу ерда помидор, карам, сабзи, пиёз, бодринг, картошка ва бошқа маҳсулотлар сотиляпти. Дўконга Калинин районидаги Навоий номли колхоздан маҳсулотлар пешма-пеш келиб турибди. Суратларда: (чапда) савдо пайти. Ўнгда ёз нози-неъматлари.

А. Тўраев фотолари.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан—Москва кўрсатади.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00—Телеянгиликлар, 18.15—Қизил елканлар (ўсмирлар учун), 18.55—«Октябрь» программаси, Ф. Хўжаев. 19.15—Музикали календарь. 19.55—Реклама ва эълонлар, 20.00—Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.05—Телеянгиликлар, 20.20—Устоз ва мураббий, 20.50—«Ноз—неъмат бунёдкори» (сабзавоткорлар учун). 21.30—Агар уйинг азиз бўлса (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00—Олий ўқув юртига кирувчилар учун математикадан машғулот, 19.20—Физика.

20.00 дан—Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00—Ажойиб ўйинчоқлар (болалар учун), 20.20—Яшнаётган Ўзбекистон (хужжатли фильм).

Рус тилида: 20.50—Коммунист минбари, 21.10 — Д. Чимароза «Маэстро» фильм-операси, 21.35—Капитан қизи (бадиий фильм).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—12/VII да Бағри тош, 13/VII да Маҳтумқули.

КИНО

Ер эгаси—«ДРУЖБА» (1 залда, тоқ соатларда), «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ҳиндулар суянчиғи—«ДРУЖБА» (2 залда, жуфт соатларда), «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН» кундуз ва кечқурун).

Уста-жаллод — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Сангам—САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Қаттиқ ёнғоқ—«ФЕСТИВАЛЬ», ТЕЛЬМАН номли, — НАВОИЙ номли.

Килиманжаро қори—«ХИВА».

М. ГОРЬКИЙ НОМЛИ ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ МУЗИКАЛИ ДРАМА ВА КОМЕДИЯ ТЕАТРИНИНГ

Тошкент шаҳрида 15 июлдан 23 июлгача ўтказиладиган ГАСТРОЛЛАРИНИНГ РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

Муқимий номли театрнинг ёзги биносида

15 июль НУРХОН
16, 22 июль ГУЛ ВА НАВРЎЗ
17 июль АЯЖОНЛАРИМ
18, 21 июль ТЎЛИНОЙ
19 июль ИНСОФ
20, 23 июль КОНЦЕРТ

Томошалар кеч соат 8 яримда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

Ўрта Осиё темир йўлининг ТОШКЕНТ БЎЛИМИГА

тепловоз ва бошқа ҳаракатдаги составларни Тошкент ҳамда Ховаст депоарида тузатиш бўйича слесарлар

КЕРАК

Ҳоҳловчиларга яхши жиҳозланган ётоқхона берилади.

Ишга қабул қилинганлар 5 ойлик тепловоз машинисти ёрдамчилари тайёрлайдиган курсга кириб ўқишлари мумкин, кейинчалик машинистлар тайёрлайдиган курсга киришлари мумкин.

Ҳар йили темир йўлчиларга ўзига ва оила аъзоларига темир йўл тармоқларининг ҳаммасида юриш учун бепул билетлар берилади, оилалиларга Ўрта Осиё темир йўлларида юриш учун қўшимча иккинчи билет берилади.

Шаҳар ташқарисида яшовчиларга турар жойидан иш жойига келиш учун билетлар берилади.

Янги ўқув йилида транспорт институтларига ва техникумларига кирувчилар учун тайёрлов курслари ташкил қилинган.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Салор бўлоғи кўчаси, 6-уй, кадрлар бўлими. Телефонлар: В-92-33-03, В-92-44-69.

РЕНТГЕНОЛОГИЯ, РАДИОЛОГИЯ ВА ОНКОЛОГИЯ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИНИНГ КЛИНИК КАСАЛХОНАСИГА

врачлар, ҳамширалар, санитарлар, техника билан таъминловчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чиғатой кўчаси, 383-уй.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 02610 № 1903. ИНДЕКС — 6469.